

ΕΝΩΣΗ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΔΟΠ/ΔΕΗ

ΣΤΟΥΡΝΑΡΗ 73-75 ΑΘΗΝΑ 104 32 - ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 94 • ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2019

ΤΟ ΜΕΤΕΩΡΟ ΒΗΜΑ

ΤΟ ΜΕΤΕΩΡΟ ΒΗΜΑ

Η συμμετοχή της ΔΕΗ τόσο στον εξηλεκτρισμό της χώρας, όσο και στην οικονομική ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών, αποτελεί αδιαμφισβήτητητα ακρογωνιαίο λίθο για την πορεία της χώρας.

Σήμερα σε ένα άλλο περιβάλλον, αυτό της απελευθερωμένης αγοράς και του ενεργειακού μετασχηματισμού, ο οποίος διακρίνεται από ρηξικέλευθες αλλαγές και μεταβολές, η ΔΕΗ αποτελεί πλέον αδήριτη ανάγκη να πρωτοστατήσει και πάλι.

Αναλαμβάνει επομένως, ένα κομβικό ρόλο στα πλαίσια των επιλογών της κλιματικής αλλαγής, που την υποχρεώνουν να βάλει τέλος στην λιγνιτική εποχή με ότι αυτό συνεπάγεται για την ίδια και για τη χώρα!!!

Η «απολιγνιτοποίηση» και η μετάβασή της σε άλλες δράσεις αποτελούν πρόκληση για την ίδια, αλλά και δοκιμασία για τους πολίτες και τις τοπικές κοινωνίες της χώρας, που αφήνει πίσω της η μεταλιγνιτική εποχή.

Όπως έχει ήδη εξαγγελθεί η απολιγνιτοποίηση προβλέπεται να έχει ολοκληρωθεί το 2028, μετά από απόφαση του Έλληνα Πρωθυπουργού, χωρίς, όμως, να έχει προηγηθεί αναθεώρηση του Εθνικού Σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα (ΕΣΕΚ). Μέχρι τότε θα πρέπει να έχουν εκπονηθεί ένα πρόγραμμα απολιγνιτοποίησης και ένα πρόγραμμα μετάβασης σε ένα άλλο μετασχηματισμό με έμφαση – σύμφωνα με τους αρμόδιους – σε επενδύσεις στην πράσινη ανάπτυξη που θα δίνει προοπτική στην ίδια την επιχείρηση.

Στο πλαίσιο αυτό θα δημιουργηθεί, σύμφωνα με κυβερνητικά στελέχη, ένα νέο master plan που θα αφορά τη Μεγαλόπολη και τη Δυτική Μακεδονία, το οποίο θα περιλαμβάνει συγκεκριμένα αντισταθμιστικά οφέλη, ενώ θα διασφαλίζει τους εργαζόμενους. Στόχος του master plan θα είναι οι περιοχές αυτές να μετατραπούν σε πόλο έλξης επενδύσεων, που θα αξιοποιούν τον φυσικό πλούτο και παράλληλα θα δημιουργηθούν νέες ευκαιρίες για το ανθρώπινο δυναμικό.

Είναι, όμως, η μετάβαση αυτή στόχος, ορόσημο για τη ΔΕΗ ή αρχίζει η αποκαθίωση μιας κραταιάς επιχείρησης, η μεγαλύτερη για τη χώρα παρά τις εξαγγελίες, περί του αντιθέτου, από τους αρμόδιους κυβερνητικούς παράγοντες.

Κατά την προσωπική μας άποψη τα σχέδια για τον Όμιλο ΔΕΗ, αποτελούν το μετέωρο βήμα για την μεγαλύτερη επιχείρηση, αφού η απόφαση της κυβέρνησης για κλείσιμο όλων των μονάδων το 2028

Ο τομέας της ενέργειας στη χώρα μας, δεν σχεδιάζεται με γνώμονα το συμφέρον της χώρας αλλά με ότι εξυπηρετεί τα ιδιωτικά και ξένα. συμφέροντα!!!

έγινε χωρίς πρόγραμμα, χωρίς σχέδιο χωρίς μελέτη.

Μία τέτοια εξαγγελία αποτελεί μονομερή απόφαση χωρίς να έχει προηγηθεί κάποιος διάλογος ή διαπραγμάτευση με τα αρμόδια όργανα της Ε.Ε. προκειμένου να υπάρξουν ανάλογα ανταλλάγματα για μία χώρα που σπρίχθηκε στο λιγνίτη. Άραγε που θα βασιστεί η ομαλή τροφοδοσία της χώρας στη μεταλιγνιτική εποχή; Σε ένα ξένο καύσιμο, το Φυσικό Αέριο, που υποκαθιστά πλέον τον λιγνίτη και γίνεται το κύριο καύσιμο για την απρόσκοπτη λειτουργία του Ηλεκτρικού συστήματος; Ή στην άναρχη ανάπτυξη των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, οι οποίες δυστυχώς δεν διασφαλίζουν σταθερή τροφοδοσία Ηλεκτρικής Ενέργειας, εκτός του γεγονότος ότι η χρήση τους αποτελεί ένα πανάκριβο αγαθό για τον καταναλωτή.

Η ενεργειακή εξάρτηση της χώρας από μονάδες βάσης Φυσικού Αερίου είναι ήδη αρκετά μεγάλη, ενώ στο μέλλον θα αυξηθεί περαιτέρω χωρίς να υπάρχει εγγύηση, ότι η τιμή θα παραμείνει αμετάβλητη!!! Επιπλέον το Φυσικό Αέριο δεν είναι τόσο αθώο στη χρήση του περιβαλλοντολογικά. Μπορεί να επιβαρύνει την ατμόσφαιρα με λιγότερο διοξείδιο του άνθρακος CO2 σε σχέση με τον λιγνίτη, αλλά σε περίπτωση διαρροής του στην ατμόσφαιρα, είναι 20 φορές πιο επιβλαβές για το φαινόμενο του θερμοκη-

πίου σε σχέση με αντίστοιχη ποσότητα CO2. Η απόφαση της κυβέρνησης για κλείσιμο των μονάδων το 2028, αποτελεί μία βεβιασμένη απόφαση και δεν την επιβάλλει κανείς, ενώ δεν πρέπει να αγνοούμε, ότι η Γερμανία θα κλείσει τις μονάδες άνθρακα το 2038 και όχι το 2028!!!

Γιατί επομένως, ως συνήθως ύποπτοι, προτρέχουμε να ξεπεράσουμε άλλους λαούς; Γιατί υπάρχει τόση πρεμούρα σε τόσο ευαίσθητο ζήτημα που εύκολα μπορεί να δημιουργηθούν ευεπίφορες συνθήκες για τη χώρα; Η μόνη εξήγηση που μπορεί να δοθεί είναι ότι ο τομέας της ενέργειας στη χώρα μας, δεν σχεδιάζεται με γνώμονα το συμφέρον της χώρας αλλά με ότι εξυπηρετεί τα ιδιωτικά και ξένα συμφέροντα!!!

Αναμφίβολα και χωρίς περιστροφές η ΔΕΗ αποτέλεσε τον βασικό ενεργειακό πυλώνα της χώρας. Δυστυχώς σήμερα οι εχθρικές πολιτικές την έχουν φέρει στο χείλος του γκρεμού και σε συνδυασμό με την απώλεια του ΑΔΜΗΕ αλλά και του ΔΕΔΔΗΕ στο άμεσο μέλλον, δεν προσδίδουν αισιοδοξία για τον Όμιλο ΔΕΗ.

Γνωρίζουμε, όμως, ευτυχώς και οι κυβερνόντες ότι μία χρεωκοπημένη ΔΕΗ κινδυνεύει να χρεωκοπήσει η χώρα ή καλύτερα να σβήσει η χώρα!!! Η συνέχιση επομένως των ίδιων πολιτικών και το κλείσιμο των μονάδων δεν πρόκειται να βελτιώσουν την εικόνα της ΔΕΗ.

Απαιτείται αλλαγή πολιτικής απέναντι στη ΔΕΗ, προκειμένου να λειτουργήσει και να βελτιώσει την διηνική της οικονομική κατάσταση που σημαίνει αύξηση της εισπραξιμότητας, μείωση του λειτουργικού της κόστους με στόχο την επιστροφή της στην κερδοφορία.

Αυτό δεν επιτυγχάνεται, με κλείσιμο μονάδων, γιατί αν δεν παράγει δεν πουλάς. Ούτε με πώληση των περιουσιακών σου στοιχείων γιατί έτσι εισπράτεις μόνο μία φορά. Είναι γνωστό άλλωστε ότι η ΔΕΗ θα απομείνει με τα Υδροηλεκτρικά και με λίγες μονάδες Φ.Α. ενώ το τρένο για τις ΑΠΕ το έχασε τα προηγούμενα χρόνια, τότε που απαγόρεψαν τη συμμετοχή της με νόμο.

Συμπερασματικά απαιτείται να παραμείνει μία παραγωγική επιχείρηση στο τομέα Ενέργειας με Δημόσιο προσανατολισμό με ικανή παραγωγική βάση στην Η.Ε., που θα υπηρετεί τους καταναλωτές και όχι τους ανταγωνιστών!!!

Η ΔΕΗ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗ

Μπορεί να μην κινδυνεύει άμεσα με χρεοκοπία, μπορεί ο αστερίσκος της βιωσιμότητας να έφυγε, ωστόσο αυτό δεν σημαίνει πως θα πρέπει να αφηθεί και πάλι στη μοίρα της.

Η ΔΕΗ χρειάζεται άμεσα διαρθρωτικά μέτρα για να εξυγιανθεί. Μέτρα που για να εφαρμοστούν ίσως να χρειαστεί ένας ισχυρός μετασχηματισμός.

Ο νέος Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της ΔΕΗ, Γιώργος Στάσης, σε πρόσφατες δηλώσεις του έκανε λόγο για την ανάγκη σχεδιασμού διαρθρωτικών δράσεων μετασχηματισμού της επιχείρησης, ώστε να επανέλθει σε σταθερή αναπτυξιακή τροχιά εντός της επόμενης τριετίας, η λειτουργία της ΔΕΗ.

Πράγματι οι ζημιές για το 2019 περιορίστηκαν αρκετά. Ωστόσο, σημαντική επιδείνωση εμφανίζει η λειτουργική κερδοφορία, με τα EBITDA να διαμορφώνονται στα 9,3 εκατ. ευρώ. Οι προ αποσβέσεων λειτουργικές δαπάνες αυξήθηκαν κατά 450 εκατ. ευρώ, με τη

ΔΕΗ να έχει αυξήσει τον κύκλο εργασιών κατά 94 εκατ. ευρώ, παρά τα τη μείωση του μεριδίου της κατά 6%, ως αποτέλεσμα της αύξησης της ζήτησης ενέργειας, της μερικής ανάκτησης των δαπανών CO2 από τα τιμολόγια μέσης και υψηλής τάσης και της επίδρασης του περιορισμού της έκπτωσης συνέπειας στο 10%.

Όπως αναφέρουν στελέχη της ΔΕΗ, η επιδείνωση του EBITDA συνδέεται με την υψηλότερη δαπάνη για αγορές ενέργειας, για την οποία ευθύνεται η αυξημένη οριακή τιμή συστήματος, στον μεγαλύτερο όγκο αγορών ενέργειας και στις δημοπρασίες NOME.

Το μεγάλο όμως ζήτημα είναι η αύξηση στις τιμές αγοράς των δικαιωμάτων ρύπων, που το α' εξάμηνο του 2019 αυξήθηκε κατά 122 εκατ. ευρώ, λόγω του υπερδιπλασιασμού της τιμής τους, ενώ η επιβάρυνση από τις NOME, δηλαδή τις δημοπρασίες ενέργειας, ήταν αυξημένη κατά 70,1 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με το α' εξάμηνο του 2018.

Στο πρόβλημα της κερδοφορίας, σημαντικό ρόλο έπαιξε επίσης η αυξημένη δαπάνη για φυσικό αέριο και υγρά καύσιμα, ενώ θετικά επέδρασε η ανάκτηση μέρους της αυξημένης δαπάνης για αγορά δικαιωμάτων CO2 μέσω της ρήτρας σε πελάτες μέσης και υψηλής τάσης και η μείωση σε 10% της έκπτωσης συνέπειας στα τιμολόγια ηλεκτρικού ρεύματος. Θετικά επέδρασε επίσης και η μείωση της δαπάνης μισθοδοσίας κατά 21 εκατ. ευρώ εξαιτίας αποχωρήσεων τακτικού προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης. Στο τέλος του α' εξαμήνου, αυξημένο κατά 202,3 εκατ. ευρώ παρουσιάστηκε και το καθαρό κέρδος.

ΔΕΔΔΗΕ το κερδοφόρο τμήμα της ΔΕΗ

Αν και απέχει πολύ από το να καταστεί μία υγιής και βιώσιμη επιχείρηση, ωστόσο η ΔΕΗ ξεπέρασε τον κάβο της χρεοκοπίας

ΕΝΩΣΗ

Τριμηνιαία Έκδοση της ΕΔΟΠ/ΔΕΗ
Κωδικός: 015808

Εκδότης
Κερατζή Ιωάννα

Διευθύνεται από
Συντακτική Επιτροπή
Ταχυδρομική Διεύθυνση:
Στουρνάρη 73-75, Τ.Κ. 104 32
Τηλ.: 210-52 30 997,
Fax: 210-52 40 383

Παραγωγή - Εκτύπωση:
ΚΑΜΠΥΛΗ Adv.
Αντιγόνης 60, Τ.Κ. 104 42
Τηλ.: 210-51 56 810-20-30,
Fax: 210-51 56 811

και βάζει πλώρη στην επίτευξη νέων στόχων.

Ωστόσο, εάν εξετάσουμε τις δραστηριότητές της, η μόνη κερδοφόρα δραστηριότητά της είναι η Διανομή, δηλαδή ο ΔΕΔΔΗΕ. Η κυβέρνηση έχει επισήμως ανακοινώσει πως ο ΔΕΔΔΗΕ θα πουληθεί για να αντιμετωπιστεί έτσι το πρόβλημα ρευστότητας της ΔΕΗ.

Αξίζει να σημειωθεί πως όλες οι υπόλοιπες δραστηριότητες της ΔΕΗ είναι ζημιογόνες. Ο τομέας της Προμήθειας μάλιστα που θεωρείται ως η πλέον ανταγωνιστική δραστηριότητά της, ξεπέρασε σε ζημιές το πρώτο εξάμηνο του 2019, τα 34 εκατ. ευρώ από κέρδη 15,3 εκατ. ευρώ το πρώτο εξάμηνο του 2018. Την ίδια στιγμή ο τομέας των Ορυχείων περιόριζε τις ζημιές στα 79.986 εκατ. ευρώ και ο τομέας της Παραγωγής στα 273.848 εκατ. ευρώ.

Εξετάζοντας κανείς τα οικονομικά των λιγνιτικών μονάδων, θα δει πως η Λιγνιτική Μελίτης κατέγραψε στο εξάμηνο ζημιές ύψους 20,4 εκατ.

ευρώ και η λιγνιτική Μεγαλόπολης 45,6 εκατ. ευρώ.

Τα παραπάνω στοιχεία είναι ενδεικτικά της κακής κατάστασης στην οποία βρίσκονται τα οικονομικά της ΔΕΗ, με τη νέα κυβέρνηση να δρομολογεί την αποκρατικοποίησή της ως μόνος δρόμος σωτηρίας της.

Δεν θα συμβεί όμως το ίδιο με την αποκρατικοποίηση του ΔΕΔΔΗΕ, έστω και κατά ένα τμήμα. Είναι σίγουρο πως θα επηρεάσει δυσανάλογα την κερδοφορία της εταιρείας.

Ο κ. Νικόλαος Μπακατσέλος, Νέος Πρόεδρος και ο κ. Αναστάσιος Μάνος, Νέος Διευθύνων Σύμβουλος στον ΔΕΔΔΗΕ

Νέα Διοίκηση εξέλεξε η Γενική Συνέλευση του ΔΕΔΔΗΕ, την οποία συγκάλεσε η ΔΕΗ Α.Ε., ως μοναδικός μέτοχος της εταιρείας. Ο κ. Νικόλαος Μπακατσέλος, επιχειρηματίας και Πρόεδρος του Ελληνο-Αμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου, ορίστηκε ως Πρόεδρος του ΔΕΔΔΗΕ και ο κ. Αναστάσιος Μάνος, ναυπηγός μηχανολόγος μηχανικός, ως Διεύθυνων Σύμβουλος αντίστοιχα.

Ακολουθούν τα βιογραφικά του Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου, όπως ανακοινώθηκαν από την εταιρεία:

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΠΑΚΑΤΣΕΛΟΥ

Ο κ. Νικόλαος Μπακατσέλος είναι ο Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος της "Πυραμίδ Μεταλλουργία Α.Ε." και της "Pyramis Deutschland GmbH".

Στο παρελθόν διετέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος στην "Imperium AEEEX" και Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου στην "Egnatia Bank Securities S.A." καθώς και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος στην "Εκδοτική Βορείου Ελλάδος Α.Ε.". Από τον Φεβρουάριο του 2014 έως τον Ιούνιο 2016 διετέλεσε Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Attica Bank. Υπήρξε Μέλος της Διοικούσας Επιτροπής του Ελληνικού Διεθνούς Πανεπιστημίου έως τον Ιανουάριο 2014, Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΕΔΕ και Πρόεδρος της Διοικούσας Επιτροπής Β. Ελλάδος. Είναι Μέλος της Επιτροπής Υποστήριξης ΕΚΕΤΑ, Μέλος της Διοικούσας Επιτροπής του Δημοτικού Σχολείου Απατολίας, Μέλος της Διοικούσας Επιτροπής και του Διοικητικού Συμβουλίου του ΣΒΒΕ και Επίτιμος Πρόξενος Βελγίου στην Βόρεια Ελλάδα. Έχοντας υπάρξει, για αρκετά χρόνια Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ελληνο-Αμερικανικού Επιμελητηρίου τον Ιούνιο 2010 εκλέχθηκε Αντιπρόεδρος του AMCHAM και Πρόεδρος της Επιτροπής Β. Ελλάδος και από τον Ιούνιο του 2019 είναι Πρόεδρος του AMCHAM. Έχει σπουδάσει Κοινωνιολογία στο University of Reading και έχει κάνει Μεταπτυχιακό στα Ναυτιλιακά, Εμπόριο και Οικονομικά στο City University Business School.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΜΑΝΟΥ

Ο Αναστάσιος Μάνος, έχει γεννηθεί στην Αθήνα το 1978. Έχει μεταπτυχιακό τίτλο στη Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA) από το INSEAD στη Γαλλία με υποτροφία από το Ίδρυμα Μποδοσάκη και Εμπειρικό Ίδρυμα. Είναι επίσης κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος σε Engineering Management από το Πολυτεχνείο Κρήτης, και πτυχιούχος Ναυπηγός Μηχανολόγος Μηχανικός από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Έχει διατελέσει Διευθυντής Προμηθειών για τα Βαλκάνια για τον πολυεθνικό όμιλο Lafarge Holcim το 2016 με 2018. Στη περίοδο μεταξύ 2010 και 2016 κατείχε σειρά διευθυντικών θέσεων στην εταιρεία ΑΓΕΤ Ηρακλής (μέλος του ομίλου Lafarge) μεταξύ άλλων, Γενικός Διευθυντής Εφοδιαστικής Αλυσίδας, Εξαγωγών και Κέντρων Διανομής της ΑΓΕΤ Ηρακλής, Προμηθειών καθώς και IS/IT. Ήταν μέλος της Διοικητικής Ομάδας της εταιρείας. Παράλληλα την ίδια περίοδο διετέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος της ναυτιλιακής θυγατρικής εταιρείας ANEH. Στο παρελθόν έχει εργαστεί ως Διευθυντής Έργων - Εξαγωγών και Συγχωνεύσεων στην ΔΕΗ Ανανεώσιμες, ως σύμβουλος επιχειρήσεων για τη συμβουλευτική εταιρεία BCG (The Boston Consulting Group), καθώς επίσης και Γενικός Διευθυντής Επιχειρησιακών Λειτουργιών της ΡQH. Παράλληλα είναι συνιδρυτής νεοφυούς επιχειρήσεων βιοιατρικής τεχνολογίας.

Διευθύντρια Εταιρικών Σχέσεων και Επικοινωνίας της ΔΕΗ η Σοφία Δήμτσα

Την θέση της Διευθύντριας Εταιρικών Σχέσεων και Επικοινωνίας της ΔΕΗ Α.Ε. ανέλαβε, σύμφωνα με ανακοίνωση της εταιρείας, η Σοφία Δήμτσα. Η κα Δήμτσα είναι δημοσιογράφος και μέλος της Ένωσης Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών (ΕΣΗΕΑ), με εξειδίκευση στο οικονομικό ρεπορτάζ. Έχει σπουδάσει νομικά και δημοσιογραφία και εργάζεται ως δημοσιογράφος από το 2000 στην τηλεόραση, στο ραδιόφωνο και σε εφημερίδες.

Νέα σύνθεση του Δ.Σ. της ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ Α.Ε.

Σε νέα σύνθεση του Δ.Σ. προχώρησε η ΔΕΗ Α.Ε. στην κατά 100% θυγατρικής της εταιρεία, ΔΕΗ Ανανεώσιμες Α.Ε. Όπως ανακοινώθηκε σε σχετικό Δελτίο Τύπου της ΔΕΗ, το νέο Δ.Σ. του οποίου η θητεία ξεκινά στις 10.9.2019, αποτελείται από τους εξής:

- Γεώργιος Στάσης,
- Κωνσταντίνος Μαύρος,
- Αργύρης Οικονόμου,
- Ιωάννης Κοπανάκης,
- Σωτήρης Χατζημιχαήλ,
- Αλέξανδρος Πατεράκης,
- Νικόλαος Κούκης, Μέλος,
- Γεώργιος Σαραντόπουλος,
- Δημήτριος Παπαγεωργίου.

Ως Πρόεδρος του Δ.Σ. προτάθηκε από τη Γενική Συνέλευση ο κ. Γεώργιος Στάσης και ως Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος ο κ. Κωνσταντίνος Μαύρος.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΑΥΡΟΥ

Ο κ. Κωνσταντίνος Μαύρος διαθέτει σημαντική εμπειρία, διεθνώς, στον κλάδο ενέργειας και υποδομών, στον χρηματοοικονομικό κλάδο και στον ευρύτερο κλάδο της τεχνολογίας. Επί σειρά ετών, εργάστηκε στο χώρο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας κι έχει διοικήσει επιχειρήσεις ενέργειας και τεχνολογίας. Δραστηριοποιείται, επίσης, στο χώρο των επενδύσεων μέσω κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών, υποστηριζόμενο από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων. Είναι κάτοχος MSc Finance από το Imperial College London κι έχει ολοκληρώσει με επιτυχία προγράμματα μετεκπαίδευσης Executive Education στα χρηματοοικονομικά και στην Ενέργεια στο Harvard Business School. Είναι ενεργό μέλος σε διεθνείς οργανισμούς κι έχει διατελέσει επισκέπτης ομιλητής στο Athens University International MBA program. Είναι παντρεμένος με δυο παιδιά.

Αποθήκες ενέργειας οι λιγνιτικές μονάδες;

Η αναζήτηση ευκαιριών εμπορικής ανάπτυξης από εταιρείες που ασχολούνται με την τεχνολογία αποθήκευσης, οδήγησε την Κομισιόν, σε συνεργασία με την Παγκόσμια Τράπεζα, στη διερεύνηση μετατροπής της Δυτικής Μακεδονίας σε κέντρο αποθήκευσης ενέργειας των Βαλκανίων.

Ήδη, η Κομισιόν έχει αναθέσει στην Παγκόσμια Τράπεζα την εκπόνηση μελέτης για την υποκατάσταση του λιγνίτη και της οικονομικής δραστηριότητας στη Δυτ. Μακεδονία και στη Σιλεσία της Πολωνίας.

Το σενάριο που εξετάζεται από τους τεχνοκράτες της Παγκόσμιας Τράπεζας για τη Δυτ. Μακεδονία, είναι η αξιοποίηση των υποδομών των λιγνιτικών μονάδων που θα αρχίσουν να αποσύρονται σταδιακά από το 2020 και την εγκατάσταση συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας. Ήδη στο πλαίσιο αυτό έχουν γίνει κάποιες επαφές μεταξύ του περιφερειάρχη Θ. Καρυπίδη και της πρώην διοίκησης της ΔΕΗ, ενώ θα συναντηθεί και με τη νέα διοίκηση της ΔΕΗ.

Η ιδέα μετατροπής της Δ. Μακεδονίας σε κέντρο αποθήκευσης ενέργειας των Βαλκανίων έπεσε στο τραπέζι της συζήτησης αρχές του Σεπτεμβρίου από την Παγκόσμια Τράπεζα στις Βρυξέλλες. Μάλιστα σε μία σχετική παρουσίαση ο αναλυτής Ν. Μάντζαρης αναφέρθηκε σε τεχνολογίες που αναπτύσσει η Siemens Gamesa αλλά και ολλανδικές εταιρείες που στηρίζονται στην αποθήκευση ενέργειας σε ηφαιστειακές πλάκες. Τον Ιούνιο μάλιστα εγκαινιάστηκε το πρώτο καινοτόμο αυτό σύστημα στο Αμβούργο, το οποίο χρησιμοποιεί ως μέσο αποθήκευσης 1000 τόνους ηφαιστειακών πετρωμάτων. Η επιδότηση τέτοιων προγραμμάτων που εφαρμόζουν πολλές εταιρείες, εξετάζεται μέσω κονδυλίων ΕΣΠΑ.

Όλα αυτά συζητούνται στο πλαίσιο της μεταλιγνιτικής εποχής και της ανάγκης υποκατάστασης τόσο της ισχύος που θα φύγει από το σύστημα όσο και της συνέχειας της οικονομικής δραστηριότητας στην Δ. Μακεδονία που μέχρι σήμερα ζει στην ουσία από τον λιγνίτη.

Άκυρες οι αποφάσεις αδειοδότησης των μονάδων της Μεγαλόπολης

Άκυρες έκρινε το ΣτΕ τις αποφάσεις ανανέωσης περιβαλλοντικών όρων των λιγνιτικών μονάδων ΑΗΣ Μεγαλόπολης Α και Μεγαλόπολης Β, προσθέτοντας στη ΔΕΗ νέα προβλήματα.

Συγκεκριμένα, οι δύο αποφάσεις 1606/2019 και 1607/2019 του Ε' Τμήματος του συμβουλίου της Επικρατείας ακυρώνουν τις αποφάσεις ανανέωσης για τις μονάδες της Μεγαλόπολης, μιας και οι ανανεωμένοι περιβαλλοντικοί όροι προέβλεπαν όριο εκπομπών διοξειδίου του θείου και οξειδίων του αζώτου, υψηλότερα από τα προβλεπόμενα από τη σχετική νομοθεσία της Ε.Ε. όρια.

Ωστόσο, οι περιβαλλοντικοί όροι των δυο μονάδων είχαν ανανεωθεί 7 χρόνια μετά το πέρας της περιόδου ισχύος των προηγούμενων σχετικών αποφάσεων. Οι αιτήσεις ακύρωσης είχαν κατατεθεί το 2017 από τις WWF Ελλάς, την Greenpeace και την Client Earth.

Τώρα μένει να δούμε πως η ΔΕΗ καθώς και το Υπουργείο θα διαχειριστούν το ζήτημα. Εάν θα συνεχίσουν να πληρώνουν υπέρογκα πρόστιμα στην Ε.Ε. ή θα θέσουν νέους όρους στις εκπομπές ρύπων, έτσι ώστε να είναι πιο εύκολη η νέα αδειοδότηση των μονάδων.

Η ΡΑΕ ετοιμάζει το πλαίσιο για την αποθήκευση ενέργειας

Μπροστά στη δημιουργία πλαισίου για την αποθήκευση όλων των μορφών ενέργειας βρίσκεται η ΡΑΕ, όπως επεσήμανε κατά τις δηλώσεις του από το βήμα της ΔΕΘ, ο πρόεδρος της, Νίκος Μπουλαξής.

Ο κ. Μπουλαξής, μεταξύ άλλων υπογράμμισε, ότι το μέλλον της ενέργειας από ΑΠΕ συνδέεται με τις δυνατότες αποθήκευσης της, ενώ χωρίς αποθήκευση και ισχυρές διασυνδέσεις δε νοείται ανάπτυξη ΑΠΕ για την επίτευξη της απανθρακοποίησης. Εν συνεχεία, ο πρόεδρος της ΡΑΕ ανέλυσε το στάδιο στο οποίο βρίσκεται η υπόθεση της αποθήκευσης για τα νησιά και το διασυνδεδεμένο σύστημα.

Τα όσα ανέλυσε ο Ν. Μπουλαξής έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα για το μέλλον της ενέργειας. Ανέφερε πως η λειτουργία της αποθήκευσης σε

ανταγωνιστικό περιβάλλον είναι η βασική κατεύθυνση που ακολουθείται πανευρωπαϊκά και καθίσταται αναγκαία η περαιτέρω στήριξη της για τις υπηρεσίες εκείνες που δεν αμείβονται από την αγορά στα πρώτα στάδια ανάπτυξης της. Σχετικά με τα ΜΔΝ, η αναγκαιότητα ανάπτυξης αποθηκευτικών συστημάτων είναι ορατή και θα δώσει δυνατότητα εγκατάστασης νέων ΑΠΕ πριν τη διασύνδεση αλλά και θα στηρίξουν τη διασύνδεση. Προτεραιότητα τώρα έχει η έγκριση της Επιτροπής.

Μία ακόμη διάσταση, την οποία προωθεί η ΡΑΕ, είναι η ανάπτυξη αποθηκευτικών μονάδων αποσυνδεδεμένων από την ανάπτυξη ΑΠΕ υπό το ίδιο σχήμα. Αυτό το σχέδιο προωθείται σε συνεργασία με το ΥΠΕΝ, με εξέταση πιλοτικής εφαρμογής στην Κρήτη, για το μεταβατικό διά-

στημα 2020-2023 και επέκταση σε άλλα νησιά.

Τέλος, για το διασυνδεδεμένο σύστημα η ΡΑΕ έχει ξεκινήσει τη διερεύνηση σε πανευρωπαϊκό επίπεδο για τη διαμόρφωση του νέου πλαισίου στήριξης, ενώ ήδη το θέμα έχει τεθεί υπό δημόσια διαβούλευση. Η διαμόρφωση του νέου πλαισίου θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός του 2019.

Η «ΠΡΑΣΙΝΗ» ΓΕΦΥΡΑ ΡΙΟΥ-ΑΝΤΙΡΡΙΟΥ

Έχοντας ως στόχο τη μείωση κατανάλωσης ενέργειας κατά 11%, η εταιρία λειτουργίας της γέφυρας Ρίου-Αντιρρίου θέλει να μετατρέψει το έργο σε «πράσινο» ενεργειακά.

Έτσι λοιπόν, από τα μέσα του Σεπτεμβρίου η γέφυρα διαθέτει τους δύο πρώτους σταθμούς φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων που λειτουργούν στη Δυτική Ελλάδα. Και δεν είναι μόνο αυτό το καινοτόμο της υπόθεσης. Εταιρία διαχείρισης έχει σχεδιάσει και υλοποιεί σταδιακά, ένα ολοκληρωμένο πλάνο δράσεων με στόχο να καταστεί «πράσινο» έργο υποδομής.

Οι δύο σταθμοί φόρτισης βρίσκονται στους χώρους στάθμευσης της γέφυρας, ένας ανά κατεύθυνση. Την κατασκευή και λειτουργία τους έχει αναλάβει η αμερικανική εταιρεία Blink. Η Blink διαθέτει αυτή τη στιγμή πάνω από 15.000 σημεία φόρτισης ανά τον κόσμο, ενώ οι δύο σταθμοί φόρτισης της γέφυρας Ρίου-Αντιρρίου είναι οι

πρώτοι στη χώρα μας. Σχεδιάζεται μάλιστα, σε συνεργασία με την ελληνική Eunice Energy Group, να δημιουργηθεί ένα μεγάλο δίκτυο σταθμών φόρτισης οχημάτων στους μεγάλους αυτοκινητόδρομους της χώρας και μέσα στις μεγάλες πόλεις.

Η φόρτιση των αυτοκινήτων θα παρέχεται δωρεάν για τους πρώτους επτά μήνες. Για φόρτιση είκοσι λεπτών το αυτοκίνητο εξασφαλίζει κίνηση για 100 χλμ., ενώ η πλήρης φόρτιση, που θα κοστίζει γύρω στα 4 ευρώ, θα καλύπτει κίνηση για 350 χλμ.

Η τροφοδοσία των δύο αυτών ηλεκτρικών σταθμών, προέρχεται από το αιολικό πάρκο της

Αρκαδίας, το οποίο προμηθεύει ήδη ρεύμα για την κάλυψη ενός σημαντικού μέρους των ενεργειακών αναγκών της Γέφυρας και εντάσσεται στο συνολικό σχέδιο για την ενεργειακή αναβάθμιση και τη μετεξέλιξη της σε πράσινη υποδομή.

Μάλιστα, από το 2005 μέχρι και σήμερα, η κατανάλωση του ρεύματος έχει μειωθεί κατά 30%, με συνολική εξοικονόμηση 6.043 τόνους CO2 και με τελικό στόχο τη μείωση κατά 11% ακόμη, φτάνοντας δηλαδή τους 42.000 τόνους CO2.

Πραγματικότητα η πρώτη πόντιση καλωδίου υπερυψηλής τάσης στην Ελλάδα

Θα ενώνει ενεργειακά την Πελοπόννησο με την Στερεά Ελλάδα, μέσω του στενού Ρίου-Αντιρρίου. Η πόντιση του πρώτου υποβρύχιου καλωδίου υπερυψηλής τάσης 400 kV στην Ελλάδα είναι πλέον γεγονός. Το εγχείρημα πραγματοποιήθηκε στα μέσα του Αυγούστου και θα συμβάλει καθοριστικά στη βελτίωση του συστήματος μεταφοράς της ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας.

Για το έργο αναφέρθηκε σε σχετικές του δηλώσεις, ο Πρόεδρος του ΑΔΜΗΕ, Μανούσος Μανουσάκης. Ο κ. Μανουσάκης μεταξύ άλλων τόνισε ότι είναι εξαιρετικά σημαντική η ολοκλήρωση του έργου, καθώς προσφέρει ισορροπία στο σύστημα μεταφοράς αλλά και αύξηση του δυναμικού των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που μπορεί πλέον να προσφέρει η Πελοπόννησος, ενώ παράλληλα επιτρέπεται η πλήρη λειτουργία της Μονάδας Φυσικού Αερίου Μεγαλόπολη 5.

Το συγκεκριμένο έργο, αποτελεί τμήμα ενός μεγαλύτερου προγράμματος που ολοκληρώνεται με τη διασύνδεση της Μεγαλόπολης με την Πάτρα και σε συνδυασμό με τη διασύνδεση της

Πελοποννήσου με την Κρήτη, θα μετατρέψει την Πελοπόννησο σε αυτό που ακούγεται ως πραγματικά σημαντικό ενεργειακό κόμβο της χώρας.

Ιδιαίτερα ευτυχής για την έκβαση του έργου εμφανίστηκε και ο γενικός διευθυντής της εταιρείας Ελληνικά Καλώδια, Αλέξης Αλεξίου. Ο κ. Αλεξίου επεσήμανε πως πρόκειται για ένα έργο εμβληματικό, ένα έργο διεθνούς εμβέλειας. Η εταιρεία Ελληνικά Καλώδια έφερε την καινοτομία του κλάδου των υποβρυχίων καλωδίων στην Ελλάδα, με την παραγωγή του πρώτου καλωδίου 400 kV.

Οι υπεύθυνοι της εταιρείας εκτιμούν ότι μέσα

από αυτό το έργο, η εταιρία μπαίνει σε ένα κλειστό κλαμπ πολύ λίγων κατασκευαστών που μπορούν να δημιουργήσουν και να ολοκληρώσουν τέτοια έργα.

Το έργο αποτελεί κομμάτι του δυτικού Διαδρόμου της επέκτασης του Συστήματος 400 kV, προς την Πελοπόννησο, δηλαδή της Γραμμής Μεταφοράς που συνδέει το Κέντρο Υπερυψηλής Τάσης της Μεγαλόπολης μέσω Πάτρας, με την υφιστάμενη ΓΜ 400 kV Αξιού-Διστόμου.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου αγγίζει τα 105 εκατ. ευρώ, ενώ αναμένεται να παραδοθεί τέλος του χρόνου, αυξάνοντας ουσιαστικά τις δυνατότητες μεταφοράς ρεύματος από και προς την Πελοπόννησο, ενώ θα επιτρέψει την περαιτέρω ανάπτυξη των ΑΠΕ, ενισχύοντας την ευστάθεια των τάσεων του Νότιου Συστήματος.

Μία «γέφυρα» λοιπόν, ρεύματος, που θα βρίσκεται στο βυθό του πορθμού Ρίου-Αντιρρίου.

Αναγκαία η διατήρηση παραγωγής ισχύος στα νησιωτικά συστήματα

Η ενεργειακή διασύνδεση των ελληνικών νησιών που έχει ως απώτερο στόχο την εξασφάλιση της ασφάλειας και της ευστάθειας των νησιωτικών συστημάτων με τη μείωση του κόστους παραγωγής δεν μπορεί να θεωρείται 100% ασφαλής, σύμφωνα με άρθρο που δημοσίευσε η εφημερίδα Καθημερινή με τίτλο «Αποθήκευση ενέργειας με αναστρέψιμα υδροηλεκτρικά». Ο συντάκτης του άρθρου κ. Κατσαπρακάκης τονίζει ότι η εμπειρία έχει δείξει πως στα διασυνδεδεμένα νησιωτικά συστήματα στην Ευρώπη δεν μπόρεσε να εξασφαλιστεί η ασφάλεια της ενεργειακής τροφοδοσίας.

Οι αστοχίες που έχουν σημειωθεί στα υποβρύχια καλώδια διασύνδεσης στην Ελλάδα και στο εξωτερικό είχαν ως αποτέλεσμα την πολύωρη διακοπή παροχής ηλεκτρισμού.

Το γεγονός αυτό μας δείχνει ξεκάθαρα πως είναι αναγκαία η διατήρηση παραγωγής ισχύος στα νησιωτικά συστήματα, όταν αυτά διασυνδεθούν. Η διατήρηση των θερμοηλεκτρικών σταθμών θα φέρει μία σειρά άλλων προβλημάτων απέναντι στις δεσμεύσεις της χώρας

για την απολιγνιτοποίηση, ενώ η εγκατάσταση αιολικών ή φωτοβολταϊκών πάρκων δεν μπορεί να θεωρηθεί η καλύτερη τακτική.

Από την αξιοποίηση της εμπειρίας και από τις έρευνες που διεξάγονται μπορούμε να πούμε πως η μόνη τεχνικά ελκυστική λύση είναι η εγκατάσταση, σε στρατηγικά σημεία του διασυνδεδεμένου νησιωτικού δικτύου, κεντρικών μονάδων αποθήκευσης ενέργειας και των έξυπνων συστημάτων διαχείρισης της ζήτησης ισχύος, δηλαδή τα αναστρέψιμα υδροηλεκτρικά.

Αν εξεταστεί κανείς το γεωγραφικό ανάγλυφο των νησιών θα βρει σε κάθε νησί μία τουλάχιστον θέση για εγκατάσταση αναστρέψιμου υδροηλεκτρικού. Ακόμη και όταν δεν υπάρχει πρόσβαση σε γλυκό νερό, η λειτουργία τους γίνεται με θαλασσινό νερό. Ήδη το πρώτο λειτουργεί στην Ικαρία από τον Ιούνιο του 2019, ένα έργο πρότυπο κατασκευής και λειτουργίας.

Η εισαγωγή στα νησιωτικά συστήματα τεχνικών έξυπνης διαχείρισης ισχύος, μέσω διεπαρμένης παραγωγής και αποθήκευσης, μέτρων εξοικονόμησης και διαχείρισης ζήτησης από τη μεριά του καταναλωτή, θα μειώσει την αιχμή ισχύος και θα οδηγήσει σε μείωση του κόστους παραγωγής και σε βελτίωση της ασφάλειας του συστήματος. Ένα τέτοιο έργο υπάρχει ήδη στην Τήλο, με χρηματοδότηση από ευρωπαϊκό πρόγραμμα και αναμένονται αντίστοιχα από τον ΔΕΔΔΗΕ σε Κύθνο, Αστυπάλαια, Σύμη και Καστελλόριζο.

Ενεργειακά αυτόνομες Ρω και Στρογγύλη

Στη δωρεά κρίσιμων απαιτούμενων υλικών για την πλήρη ενεργειακή αυτονομία των βραχονησίδων Ρω και Στρογγύλη, προχώρησε ο ΔΕΔΔΗΕ.

Η προσφορά έγινε στο πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και μετά από σχετικό αίτημα της 95ης Ανώτερης Διοίκησης Ταγμάτων Εθνοφυλακής με έδρα τη Ρόδο, του Υπουργείου

Εθνικής Άμυνας Γενικού Επιτελείου Στρατού. Στόχος, η αύξηση της επιχειρησιακής τους ετοιμότητας, καθώς και η διευκόλυνση της διαβίωσης των κατοίκων τους.

Κατά τη διάρκεια των εορτασμών της 76ης επετείου Απελευθέρωσης του Καστελλόριζου και παρουσία της πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας της χώρας, πραγματοποιήθηκε η παράδοση του εξοπλισμού στη Διοίκηση Άμυνας της νήσου Μεγίστης, από στελέχη του ΔΕΔΔΗΕ, με επικεφαλής τον Γενικό Διευθυντή Ανάπτυξης και Διαχείρισης Δικτύου, κ. Ηρακλή Μενεγάτο.

Μεταξύ άλλων ο κ. Μενεγάτος δήλωσε πως ο ΔΕΔΔΗΕ στηρίζει διαχρονικά τέτοιες δράσεις εθνικής σημασίας, δηλώνοντας έμπρακτα την αναγνώριση της ευθύνης που του αναλογεί

απέναντι στην κοινωνία, ιδιαίτερα σε κρίσιμα ευαίσθητα θέματα εθνικού συμφέροντος και κοινωνικής συνοχής.

Στην εκδήλωση από τον ΔΕΔΔΗΕ παρευρέθηκαν επίσης οι κκ. Α. Δασκαλάκης, Διευθυντής Διεύθυνσης Περιφέρειας Νησιών, Κ. Νιωτάκης, Διευθυντής Περιοχής Ρόδου.

Από την Πολιτική και Στρατιωτική ηγεσία ο υφυπουργός Άμυνας κ. Αλκιβιάδης Στεφανής, ο Υφυπουργός Τουρισμού κ. Μάνος Κόνσολας, οι βουλευτές Ιωάννης Παππάς, Βασίλης Υψηλάντης και Νεκτάριος Σαντορινιός, ο Περιφερειάρχης Νοτίου Αιγαίου, κ. Γιώργος Χατζημάρκος, οι δήμαρχοι Μεγίστης και Ρόδου, ο Αντιναύαρχος Ν. Τσούνης, ο Αρχηγός ΓΕΝ, ο Αντιστράτηγος Γ. Δημητρόπουλος, ο Διοικητής ΑΣΦΕΝ και ο Υποστράτηγος Ν. Φλάρης, διοικητής 95 Α.Δ.Τ.Ε.

Όλα τα νησιά στην ηλεκτρική διασύνδεση

Μέχρι και 4 δις ευρώ θα κοστίσουν οι επενδύσεις για την ηλεκτρική διασύνδεση των ελληνικών νησιών με το ηπειρωτικό σύστημα. Τα έργα θα έχουν ολοκληρωθεί το 2030, ενώ θα εξαιρεθούν το Καστελλόριζο και Αϊ Στράτης που θα μετεξελεχθούν σε αυτόνομα από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Επιπλέον, το σχέδιο προβλέπει τη σταδιακή εξάλειψη των χρεώσεων ΥΚΩ στους λογαριασμούς ρεύματος.

Ήδη η ΡΑΕ έχει ζητήσει από τους διαχειριστές ΑΔΜΗΕ και ΔΕΔΔΗΕ, τη δρομολόγηση όλων των διαδικασιών για την ηλεκτροδότηση των Δωδεκανήσων με υποθαλάσσιο καλώδιο από το ΚΥΤ Κορίνθου, των νησιών του Βορείου Αιγαίου είτε με τη Βόρεια Ελλάδα είτε με τη Λάρυμνα.

Σε εξέλιξη βρίσκονται επίσης οι διασυνδέσεις των Δυτικών Κυκλάδων καθώς και της Κρήτης με Αττική και Πελοπόννησο.

Τα έργα αυτά θα οδηγήσουν αφενός στην ασφάλεια εφοδιασμού των νησιών και αφετέρου σχεδόν στον μηδενισμό των χρεώσεων Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας, που πληρώνουν όλοι οι πολίτες και φτάνουν τα 800 εκατ. ευρώ το χρόνο, ποσό που χρεώνονται ετησίως οι καταναλωτές λόγω της λειτουργίας των ντιζελοκίνητων μονάδων ηλεκτροπαραγωγής στα νησιά.

Πολύ θετικό είναι το γεγονός ότι η Μεγίστο στο Καστελλόριζο και ο Αϊ Στράτης έχουν δρομολογηθεί για να μετατραπούν σε πράσινα νησιά, δηλαδή να αναπτυχθούν σε αυτά έργα ΑΠΕ και αποθήκευσης, έτσι ώστε να γίνουν ενεργειακά αυτόνομα.

Το project αναφέρει πως ο ΑΔΜΗΕ έχει συμπεριλάβει στο δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης της περιόδου 2020-2029 την ηλεκτρική διασύνδεση των Δωδεκανήσων. Ένα έργο που θα κοστίζει 1,5 δις και θα είναι έτοιμο το 2027. Ακόμη, προβλέπεται η διασύνδεση της Κω με το ηπειρωτικό σύστημα μεταφοράς μέσω του νέου Κέντρου Υπερύψλης Τάσης στην Κόρινθο και μέσω υποθαλάσσιου καλωδίου συνεχούς ρεύματος, με μήκος 380 χλμ και μεταφορική ικανότητα 900 MW.

Σειρά έχει η διασύνδεση της Κω με τη Ρόδο και η Ρόδος με την Κάρπαθο. Δημιουργείται ένας ακόμη νησιωτικός ηλεκτρικός διάδρομος, που θα δώσει την δυνατότητα σε μία αξιόπιστη ηλεκτροδότηση των Δωδεκανήσων από το Σύστημα και την αξιοποίηση του δυναμικού ΑΠΕ, με σημαντικά οφέλη τόσο για το περιβάλλον όσο και οικονομικά.

Αναλυτικά, η διασύνδεση των Δωδεκανήσων με το Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής

Ενέργειας αφορά έξι αυτόνομα Ηλεκτρικά Συστήματα: Της Καρπάθου (Κάσος - διασύνδεση υπό Μέση Τάση), της Ρόδου (Χάλκη - διασύνδεση υπό Μέση Τάση), της Σύμης, της Κω-Καλύμνου (Ψέριμος, Τέλενδος, Νίσυρος, Τήλος, Λέρος, Λειψοί, Γυαλί - διασύνδεση υπό Μέση Τάση) και της Πάτμου - Αρκιούς (Μαράθι - διασύνδεση υπό Μέση Τάση).

Η διασύνδεση των Δυτικών Κυκλάδων θα κοστίζει 386 εκατ. ευρώ. Πρόκειται για τη λεγόμενη τέταρτη φάση της ηλεκτρικής διασύνδεσης των Κυκλάδων και τα νησιά που θα διασυνδεθούν πρώτα μεταξύ τους και μετά με το Λαύριο είναι η θήρα, η Μήλος, η Φολέγανδρος, η Σέριφος, η Σίφνος και η Κύβθος.

Όμως στο πρόγραμμα βρίσκονται και τα νησιά του Βορείου Αιγαίου, δηλαδή η Λέσβος, η Χίος, η Λήμνος και η Σάμος, που θα διασυνδεθούν με υποβρύχιο καλώδιο είτε με τη θράκη είτε με το ΚΥΤ Λάρυμνας. Τέλος σε πλήρη εξέλιξη είναι και οι δύο διασυνδέσεις της Κρήτης με την Πελοπόννησο και την Αττική, με έργα τα οποία φτάνουν τα 1,2 δις ευρώ, ενώ μέχρι το 2022 το νησί θα είναι έτοιμο να αντιμετωπίσει οριστικά το πρόβλημα επάρκειας ρεύματος.

Κ. Μητσοτάκης: να τελειώσει ΤΩΡΑ το φράγμα της Μεσοχώρας

Δεν πρόκειται να κάνει εκπώσεις ως προς την προστασία του περιβάλλοντος, διαμήνυσε από το βήμα της ΔΕΘ, ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης.

Απαντώντας σε σχετική ερώτηση για την πορεία ολοκλήρωσης του Φράγματος της Μεσοχώρας, ο Πρωθυπουργός τόνισε πως είναι ανάγκη η Θεσσαλία να περάσει από το μοντέλο αλόγιστης χρήσης του νερού, σε ένα μοντέλο σωστής χρήσης του.

Όσον αφορά την πορεία αλλά και το κόστος των εργασιών, ο Πρωθυπουργός υπογράμμισε πως πρέπει να τελειώσει το σίριαλ με το

φράγμα, το οποίο έχει κοστίζει μέχρι σήμερα κοντά στα 550 εκατ. ευρώ, χωρίς να λειτουργεί. Πρόσθεσε πως δεν έχει καμία λογική να «κάθεται» ένα φράγμα για το οποίο δαπανήθηκε μισό δις ευρώ. Έξι φορές ακυρώθηκε από το

Συμβούλιο της Επικρατείας η κατασκευή του φράγματος της Μεσοχώρας. Το έργο έχει ενταχθεί στην περιφέρεια «Εκτροπή του Αχελώου» και προωθείται πια ως ξεχωριστό υδροηλεκτρικό έργο.

Η λειτουργία του, θα κοστίζει στη ΔΕΗ άλλα 100 εκατ. ευρώ, ενώ θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί και οι απαλλοτριώσεις γης, έτσι ώστε να μπορέσει να μετακινηθεί τμήμα του οικισμού Μεσοχώρα Τρικάλων. Το κομμάτι αυτό του οικισμού, θα καλυφθεί από νερό, μετά την έμφραξη της σήραγγας εκτροπής.

ΣΤΑ ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ Η ΚΡΗΤΗ

Δύσκολο προβλέπεται το καλοκαίρι του 2020 για την Κρήτη, μιας και για μία ακόμη χρονιά η ενεργειακή ζήτηση θα είναι μεγάλη και η κάλυψη της θα προέρχεται από παλιές μονάδες που θα λειτουργήσουν ξανά, καταστρατώντας τις κοινοτικές οδηγίες.

Αν και η ΔΕΗ είχε διαβεβαιώσει πως προλαβαίνει να μετατρέψει τις αεριοστροβιλικές πετρελαιοειδείς μονάδες του Αθρινολακκου σε μονάδες φυσικού αερίου, κάτι τέτοιο φαίνεται πως δεν είναι εφικτό. Η παράταση που έχει δοθεί στις μονάδες αυτές που έχουν ισχύ 100 MW, είναι μέχρι να τεθεί σε λειτουργία το καλώδιο της μικρής διασύνδεσης της Κρήτης. Αυτή η παράταση δόθηκε με τροπολογία που κατέθεσε τον Ιούνιο ο τότε υπουργός Γ. Σταθάκης, χωρίς την έγκριση της ΕΕ. Η παράταση αυτή λύνει το πρόβλημα της

επάρκειας, αυξάνει όμως το κόστος, με τους καταναλωτές να καλούνται να το σπρώξουν μέσα από τις ΥΚΩ.

Η υψηλού κόστους λειτουργία αυτών των μονάδων είναι γνωστή καθώς και δεδομένη. Πανάκριβη ωστόσο κρίνεται και η ενοίκιαση των ηλεκτροπαραγωγών ζευγών, τα οποία καλύπτουν το νησί με δεκάδες Μεγαβάτ.

Βάση της κοινοτικής οδηγίας, από 1/1/2010 οι αεριοστροβιλικές πετρελαιοειδείς μονάδες του Αθρινολακκου, θα πρέπει να βρίσκονται εκτός λειτουργίας, δεδομένου ότι προηγούμενη απόφαση της Κομισιόν καθιστά τη λειτουργία τους κατά παρέκκλιση. Μέσω της τροπολογίας Σταθάκη, οι μονάδες θα συνεχίσουν

να λειτουργούν, χωρίς να αποκλείεται η επιβολή προστίμων από την Κομισιόν.

Πάντως, οι σταθμοί θα βρεθούν εκτός λειτουργίας, μόλις ολοκληρωθεί η σύνδεση του Μικρού Καλωδίου. Το χρονοδιάγραμμα εργασιών προβλέπει ότι η σύνδεση θα έχει ολοκληρωθεί τέλος του επόμενου έτους.

Ψάχνοντας χρήματα για ΑΠΕ

Μέσα σε 10 χρόνια θα πρέπει η χώρα μας να έχει βρει τα 17 δις που χρειάζονται έτσι ώστε να ολοκληρώσει τους στόχους που έχει αναλάβει για τη διείσδυση στη νέα εποχή της πράσινης ενέργειας. Ο στόχος αυτό υπάγεται στο Εθνικό σχέδιο για την Ενέργεια και την Κλιματική Αλλαγή, στο οποίο οι Ανανεώσιμες Πηγές ενέργειας έχουν μερίδιο στον ηλεκτρισμό περίπου 55%.

Για το ζήτημα αυτό αλλά και για την κλιματική αλλαγή και τη σχέση της με τον άνθρακα, έκανε λόγο ο Παναγιώτης Παπασταματίου, γενικός διευθυντής της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Αιολικής Ενέργειας, σε ημερίδα του Ελληνογερμανικού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου. Ο κ. Παπασταματίου υπογράμμισε πως η Ελλάδα μπορεί να γίνει μία ακόμη «μπαταρία» για την Ευρώπη και να στηρίξει την ενεργειακή της ανεξαρτησία. Ακόμη, τόνισε πως οι μισές ανεπτυγμένες χώρες της ΕΕ έχουν ανακοινώσει κάποιο χρονοδιάγραμμα απεξάρτησης από τον άνθρακα, ενώ η Ελλάδα ακολουθεί μία πολιτική

ήπιας προσαρμογής. Αντί δηλαδή η χώρα μας να πάει γρήγορα στις ΑΠΕ, εμείς προσπαθούμε να διατηρήσουμε τους λιγνίτες και να τους δώσουμε ζωή και επιδοτήσεις, μία πολιτική δηλαδή αντιοικονομική, της οποίας τα αποτελέσματα θα δούμε σύντομα στους λογαριασμούς μας.

«Πρέπει να κάνουμε δύο πράγματα. Πρώτα να σταθούμε μαζικά στις ΑΠΕ και να τις συνδυάσουμε με την αποθήκευση. Ένα σύστημα ΑΠΕ και αποθήκευσης μπορεί να οδηγήσει στην προοπτική του 2040 και 2050 σε 100% ανανεώ-

σιμες ΑΠΕ», τόνισε ο κ. Παπασταματίου.

Μέχρι το 2030 θα πρέπει να έχουν βρεθεί 17 δις ευρώ, στόχος ρεαλιστικός και εφικτός, γιατί οι επενδύσεις στις ΑΠΕ είναι ασφαλείς και ελκύουν χρηματοδοτήσεις τόσο από τον τραπεζικό τομέα όσο και από ιδιωτικά κεφάλαια.

Αν και η οικονομική κρίση της χώρας μας έκανε τους επενδυτές να είναι πιο συγκρατημένοι, ωστόσο τώρα τα βλέμματα έχουν στραφεί στις ΑΠΕ. Μένει να βρεθούν τα θεσμικά εργαλεία που απαιτούνται, οι αλλαγές

στην αδειοδότηση και το χωροταξικό, ώστε να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες της χώρας.

Ο διευθυντής της ΕΛΕΤΑΕΝ υπογράμμισε τέλος πως οι πολιτικές που θα πρέπει να υιοθετηθούν για τη μετάβαση στις ΑΠΕ δεν είναι απαραίτητα συγκρουσιακές, καθώς οι σταθμοί φυσικού αερίου χρειάζονται ως γέφυρα μέχρι να διεισδύσουν οι ΑΠΕ, άρα οι επενδύσεις είναι απαραίτητες για την υλοποίηση του σχεδίου και επίτευξη των στόχων.

Ενεργειακός μετασχηματισμός: European Island Facility

Μία νέα υπηρεσία έρχεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να βοηθήσει στον μετασχηματισμό του ενεργειακού μέλλοντος. Ονομάζεται European Island Facility και θα είναι μία βελτιωμένη έκδοση της Γραμματείας Καθαρών Νησιών. Η νέα αυτή πλατφόρμα θα ενισχύσει τον συνδετικό κρίκο μεταξύ νησιών και πηγών χρηματοδότησης, ενώ παράλληλα θα αναπτύξει τοπικά την τεχνική κατάρτιση.

Συγκεκριμένα, οι δυνατότητες που θα παρέχει η νέα πλατφόρμα θα έχουν να κάνουν με την υποστήριξη στα νησιά σε όλα τα στάδια, την οργάνωση τοπικών δράσεων ώστε να ενισχυθεί η κοινωνική αποδοχή, τη συμμετοχή των κατοίκων στα έργα και την έννοια της συνιδιοκτησίας, την ανάπτυξη ενός διαφανή μηχανισμού για την απευθείας χρηματοδότηση των νησιών, δίνοντας μέχρι και το 70% του προϋπολογισμού της Υπηρεσίας, τη συμβουλή για την προέλευση χρηματοδότησης από τοπικούς, περιφερειακούς ή εθνικούς πόρους, αναπτύσσοντας παράλληλα έναν νέο δίαυλο επικοινωνίας με επενδυτές.

Επίσης, θα δημοσιεύει τα σχέδια της ενεργειακής μετάβασης και τις προτάσεις έργων, θα αναπτύσσει μία στρατηγική κινητοποίησης μιας κρίσιμης μάζας νησιών και θα καταρτίσει σχέδια για τη συνέχεια του έργου μετά το πέρας του προϋπολογισμού.

Η νέα υπηρεσία της Επιτροπής θα κοστίζει 10 εκατ. ευρώ, ενισχύοντας τα εργαλεία ανάλυσης που θα έχουν στη διάθεσή τους τα νησιά για να οργανώσουν την ενεργειακή τους μετάβαση και τη δικτύωσή τους.

Έτσι θα υπάρξει η δυνατότητα απευθείας χρηματοδότησης σε έργα, με εδραιωμένα και διαφανή κριτήρια, αλλά και τεχνική εξειδίκευση, ενταγμένη στη δημόσια διοίκηση, σε θέματα αειφόρου ανάπτυξης.

Για να ανοίξει ο δρόμος της εφαρμογής της πλατφόρμας και για τη χώρα μας, θα πρέπει να μετεξελιχθεί το θεσμικό πλαίσιο για να ακολουθήσει τους ευρωπαϊκούς ρυθμούς, ξεπερνώντας τις αγκυλώσεις.

Στην Ευρώπη αυτή τη στιγμή εξελίσσονται

πολλές δράσεις έτσι ώστε να υπάρξει συντονισμός μεταξύ των νησιών και ενίσχυση της συμμετοχής τους σε ένα βιώσιμο μέλλον. Δίκτυα, όπως το Δίκτυο Αειφόρων Νήσων, έχει μεγάλη συμμετοχή, ενώ Ευρωπαϊκά προγράμματα αναδεικνύουν συντονισμένες δράσεις και καινοτόμες προσεγγίσεις. Για την Ελλάδα, το παράδειγμα της Τήλου αποτελεί ένα διεθνές ορόσημο, αφού συνδυάζει τεχνολογικές και μεθοδολογικές καινοτομίες, στην κατεύθυνση της εξασφάλισης της αυτονομίας του νησιού.

Από το 2017 με την Διακήρυξη της Μάλτας, που υιοθετήθηκε από 14 κράτη μέλη της Ε.Ε., η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσπαθεί να αντιμετωπίσει τις κοινές προκλήσεις στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Καθαρή Ενέργεια για τα Ευρωπαϊκά Νησιά.

Κοινό σημείο επαφής, η σύσταση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η Γραμματεία Καθαρής Ενέργειας για τα Ευρωπαϊκά Νησιά, που θα παρέχει την τεχνική υποστήριξη σε 26 νησιά που έχουν επιλεγεί από την επιτροπή, από τη Φιλανδία έως την Πορτογαλία. Ανάμεσα στην επιλογή και η Σίφνος, η Σάμος και η Κρήτη.

Θέλοντας να μιλήσουμε με στοιχεία για το πώς η μετατροπή αυτή είναι εφικτή, θα πρέπει να παραθέσουμε τα σχέδια κάποιων εκ των νησιών που έχουν χαρακτηριστεί ως φάροι και που παρουσίασαν τον οδικό χάρτη προς την ενεργειακή τους μετάβαση τον Ιούνιο του 2019 στο πλαίσιο της Εβδομάδας Αειφορίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Ελληνικό παράδειγμα η Κύβνος, με σχεδιασμό που περιλαμβάνει έξυπνα μικροδίκτυα, με ανακατασκευή και εκσυγχρονισμό του υφιστάμενου

μικροδικτύου, ιστορικής σημασίας, και την κατασκευή ενός νέου, την έξυπνη διαχείριση υδατικών πόρων, αποβλήτων και δημοτικών κτηρίων με πολύ χαμηλή κατανάλωση.

Στη Γαλλία συναντάμε το σύμπλεγμα νησιών Iles du Ponant στον Ατλαντικό ωκεανό, που το σχέδιο της μετάβασης μείωσε τις εκπομπές CO2 κατά 25% μέσα σε τέσσερα χρόνια, εφαρμόζοντας έναν συνδυασμό τεχνολογιών ΑΠΕ κα αποθήκευσης.

Στη Σκωτία βρίσκουμε το νησί Orkney όπου και εφαρμόζεται ένας συνδυασμός λύσεων με μπαταρίες σε 1000 οικιακούς και 200 εμπορικούς καταναλωτές, 600 ηλεκτρικά οχήματα, μία κυψέλη καυσίμου σε επίπεδο δήμου και σύστημα μεταφορών που ανήκει στην τοπική κοινότητα.

Τέλος, εξαιρετικό παράδειγμα οι Αζόρες, που έχουν καταφέρει να υπερβούν το 40% στην παραγωγή ΑΠΕ, με επιδοτήσεις που καλύπτουν πάνω από το 25% του κόστους για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, θέρμανση από βιομάζα ή αποθήκευση και το 35% του κόστους για παροχή ζεστού νερού από αντλίες θερμότητας, φωτοβολταϊκά η βιομάζα.

Συμπερασματικά λοιπόν, τα νησιά έχουν όλες τις δυνατότητες να μετασχηματιστούν σε ζωντανά εργαστήρια, αφού αποτελούν ιδανικά σημεία για την εφαρμογή όλων των παραπάνω τεχνολογικών λύσεων, σε μία εποχή που η μετάβαση των νησιών σε μία βιώσιμη ενεργειακή κατεύθυνση, σε μία οικονομία με χαμηλότερους ρύπους καθίσταται αναγκαία. Μένει να δοθεί προσοχή στη διατήρηση της πολιτιστικής και αρχιτεκτονικής ταυτότητας των νησιών, στο σεβασμό της τοπικής οικονομικής δραστηριότητας, καθώς και της περιβαλλοντικής ισορροπίας.

Γιατί μόνο με αυτό τον τρόπο οι κάτοικοι θα γίνουν δεκτικοί, γνώστες της αναγκαιότητας της μετάβασης αλλά και συμμετοχικοί κάνοντας κτήμα τους τις εφαρμογές και μετεξελίσσοντας τις για το κοινό συμφέρον του τόπου αλλά και γενικότερα της οικονομίας της χώρας.

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ: θέμα πολιτικής αντιπαράθεσης ή πραγματικό αντικείμενο επιστημονικής έρευνας;

Πλανήτης σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης. Κάθε υποβάθμιση και αρνητική επίπτωση στην καταλληλότητα της κατάστασης αποτελεί άμεση απειλή και κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία και το μέλλον του πλανήτη.

Πέρα από κάθε σημείο οποιασδήποτε μελέτης, το πλέον κοινό χαρακτηριστικό όλων των τοποθετήσεων, είναι ότι συγκεκριμένες ρυπογόνες αιτίες και εστίες οφείλονται και συνδέονται με την ανθρώπινη δραστηριότητα.

Φτωχή σε σχέση με την πραγματικότητα χαρακτηρίζουν πολλοί επιστήμονες την τεκμηρίωση για την κλιματική αλλαγή, ενώ την τοποθετούν μελλοντικά, σαν μία κατάσταση που θα εμφανιστεί αργότερα.

Και αυτό γιατί ακόμη και η Συμφωνία του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή προβλέπει πολύ αμφίβολο τον στόχο συγκράτησης αύξησης της μέσης θερμοκρασίας του πλανήτη αρκετά κάτω από τους 2 βαθμούς κελσίου μέχρι το 2030. Ακόμη θεωρείται εξαιρετικά αμφίβολη η αλλαγή πορείας της κλιματικής αλλαγής, ακόμη και αν μειωθεί το διοξείδιο του άνθρακα στην ατμόσφαιρα.

Οι άπειρες άναρθρες κραυγές για την κλιματική αλλαγή έχουν μετατρέψει το ζήτημα περισσότερο σε θέμα πολιτικής αντιπαράθεσης και κοινωνικού συμβολισμού, παρά πραγματικό αντικείμενο επιστημονικής έρευνας.

Η κλιματική αλλαγή τοποθετείται σήμερα ψηλά στην κοινωνική ατζέντα, χωρίς επιστημονική τεκμηρίωση, αφήνοντας έτσι περιθώρια παραπλάνησης των πολιτών και πολιτικής εκμετάλλευσης. Αυτή τη στιγμή θυσιάζονται εκατοντάδες ερευνητικά προγράμματα και δαπανώνται τεράστια ερευνητικά κονδύλια δισεκατομμυρίων ευρώ, εξαιτίας μιας - όπως υποστηρίζουν ορισμένοι - επιστημονικής ανωριμότητας.

Εντολές στους πολίτες για το πώς να συμπεριφέρονται, πώς να τρώνε, πώς να κινούνται και να κατοικούν κλιματικά έξυπνα, ακούγονται καθημερινά από διάφορες κατευθύνσεις. Γιατί η κλιματική αλλαγή θα πρέπει να βρίσκεται στην κορυφή της πυραμίδας του ενδιαφέροντος των

μαθητών της Ευρώπης και όχι ο ρατσισμός και η ανεργία; Μία άλλη άποψη λέει πως αυτά είναι κατασκευασμένα για να αποπροσανατολίσουν τους λαούς από τα πραγματικά προβλήματά τους.

Η γνώση που προέρχεται από τη γεωεπιστημονική κοινότητα υποστηρίζει πως οι αλλαγές του κλίματος της γης συνδέονται σε μεγάλο βαθμό με γεωδυναμικές τάσεις και εξελίξεις που προκαλούνται από τις τεκτονικές κινήσεις των λιθосφαιρικών πλακών. Η γεωγραφική παρουσία, διαφοροποίηση και μεταβολή των κλιματικών συνθηκών χαρακτηρίζεται φαινομενικά από κυκλική περιοδικότητα και επανάληψη σε σχέση με τον γεωλογικό χρόνο. Όπως συνέβαινε πριν εκατομμύρια χρόνια που η γη ήταν καλυμμένη από πάγους.

Σήμερα που η αύξηση της θερμοκρασίας είναι μία πραγματικότητα αυτό που οφείλει να κάνει ο σύγχρονος άνθρωπος με τα μέσα που διαθέτει είναι να διαφυλάξει την καθημερινή ζωή των πολιτών, θωρακίζοντας και ενισχύοντας τη λειτουργική και κατασκευαστική αντοχή των υποδομών, καθώς και να προσαρμοστεί σταδιακά απέναντι σε πιθανές αλλαγές του κλίματος.

Άρα λοιπόν, αντί να σπαταλώνται ασκόπως κρατικά κονδύλια, θα πρέπει να δίνονται για αυτό τον σκοπό καθώς και για την έγκαιρη πρόγνωση και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών όπως σεισμών, φηαισισιακών εκρήξεων, τσουνάμι και άλλων.

Πρώτα θα πρέπει να λυθούν τα επείγοντα ζητήματα και μετά να βρεθούν οι σωστοί τρόποι για να σταματήσει ο άνθρωπος την κλιματική αλλαγή.

Ας εξετάσουμε όμως και τους τρόπους παραγωγής πράσινης ενέργειας. Πόσο στα αλήθεια πράσινη είναι;

Η ολοκληρωτική μετάβαση στην πράσινη ενέργεια αποτελεί βασική επιλογή και επιδίωξη της Ευρώπης αλλά κυρίως της επιστημονικής άποψης που θέλει να μειώσει τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Να σταματήσει σταδιακά τη χρήση λιθανθράκων και υδρογονανθράκων. Αυτόματα όμως το βάρος παραγωγής ηλεκτρικής

ενέργειας πέφτει συνολικά στις ανανεώσιμες πηγές, όπως στον ήλιο, τον άνεμο και τη γεωθερμία. Ως αποτέλεσμα να δημιουργηθεί η ανάγκη κατασκευής τεράστιων ανεμογεννητριών και φωτοβολταϊκών μονάδων, η αύξηση μπαταριών λιθίου για την ηλεκτροκίνηση οχημάτων.

Ακόμη, για την παραγωγική αξιοποίηση των ήπιων πηγών ενέργειας και την κατασκευή ηλεκτρικών αυτοκινήτων χρειάζεται η επεξεργασία λιθίου, κοβαλτίου, γραφίτη, βαναδίου, σπάνιων γαιών, νικελίου, χαλκού, μαγγανίου, μόλυβδου και ασημιού. Για παράδειγμα, για τους μαγνήτες μιας ανεμογεννήτριας χρειάζονται μεγάλες ποσότητες σπάνιων γαιών νεοδύμιου και δυσπρόσιτου.

Τα παραπάνω στοιχεία μας δείχνουν πως για να επιτευχθούν και να είναι εφικτοί και υλοποιήσιμοι οι στόχοι της απανθράκωσης και ηλεκτροκίνησης της κοινωνικής και οικονομικής ζωής είναι απαραίτητη η πολλαπλάσια αύξηση εξόρυξης και παραγωγής των απαραίτητων ορυκτών πρώτων υλών.

Όσοι λοιπόν επιδιώκουν την παύση της κλιματικής αλλαγής, στη βάση μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, οφείλουν να δεχτούν την αύξηση λειτουργίας περισσότερων μεταλλείων σε ευρωπαϊκό έδαφος, δηλαδή να αξιοποιηθούν στο έπακρο οι κοιτασματολογικές πηγές της Ευρώπης, η μεταποικιακή βιομηχανία, οι εξορύξεις και η μεταλλευτική παραγωγή.

Το ακόμη πιο βέβαιο είναι ότι η επιπόλαιη αυτή προσέγγιση θα έχει ως αποτέλεσμα να καλυφθούν όλες οι βουνοκορυφές, οι πεδιάδες και οι θάλασσες με ανεμογεννήτριες και φωτοβολταϊκά.

Το μεγάλο ερώτημα που πρέπει να απασχολήσει όλους μας είναι εάν πράγματι βρισκόμαστε στο σωστό μετερίζι για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Αν όχι, ας αλλάξουμε κατεύθυνση όσο προλαβαίνουμε. Για να μην καθούν άλλες ζωές από φυσικές καταστροφές.

Πηγή: *Energia.gr*

Τα σενάρια για τη μονάδα Πτολεμαΐδα V

Το σενάριο μετατροπής της μονάδας Πτολεμαΐδα V σε μονάδα φυσικού αερίου, συζητείται έντονα από τους αρμόδιους, ως λύση ανάγκης στο δρόμο της απολιγνιτοποίησης.

Οι φωνές που αμφισβητούν τη δυνατότητα κερδοφορίας ή ακόμα και τη λειτουργία της χωρίς ζημιές, πληθαίνουν. Πρόσφατο άρθρο της ομάδας manifold αμφισβητεί τη δυνατότητα απόσβεσης της επένδυσης, ενώ κάποιοι ρίχνουν στο τραπέζι της συζήτησης την πιθανότητα μετατροπής της Πτολεμαΐδας V, σε μονάδα αποκλειστικής καύσης βιομάζας που θα χρησιμοποιηθεί έπειτα στην ηλεκτροπαραγωγή.

Στη μεικτή καύση, η θερμική ενέργεια του άνθρακα υποκαθίσταται μέχρι ένα βαθμό από κάποιο άλλο καύσιμο βιομάζας. Αυτή η μέθοδος είναι μία δοκιμασμένη και ώριμη τεχνολογία που έχει ως αποτέλεσμα την άμεση μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από μία ανθρακική μονάδα. Δεδομένου ότι η βιομάζα θεωρείται ουδέτερη ως προς τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, η ΔΕΗ έχει δείξει έντονο ενδιαφέρον για αυτή τη τεχνολογική λύση.

Δεν είναι κάτι το πρωτοφανές για τη χώρα μας η μεικτή καύση. Το 1990 στη Μεγαλόπολη χρησιμοποιήθηκε το πυρόξυλο για μερική υποκατάσταση από τον λιγνίτη, ενώ το 2011 στον ΑΗΣ Καρδιάς είχαμε το παράδειγμα της μεικτής καύσης αγριαγκινάρας.

Ιδιαίτερα διαδεδομένη είναι και στο εξωτερικό η μέθοδος της μεικτής καύσης. Χαρακτηριστική η περίπτωση του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής Drax στην Αγγλία, όπου προχώρησε γρήγορα από τη μεικτή καύση βιομάζας στη σταδιακή μετασκευή τεσσάρων μονάδων αποκλειστικής καύσης βιομάζας κυρίως πελλετών ξύλου. Σήμερα η μονάδα καταναλώνει πάνω από 7 εκατομμύρια πελλετών ξύλου με συνολική ισχύ σε βιομάζα να φτάνει τα 2595 MW.

Όλες αυτές οι εφαρμογές εξελίσσονται συνεχώς με δεκάδες έρευνες και μελέτες να υφίστανται γύρω από τη μεικτή καύση. Το ευρωπαϊκό έργο BIOFIT, όπου συμμετέχει το Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης, εξετάζει δύο ακόμη περιπτώσεις κατασκευών ανθρακικών μονάδων με καύση βιομάζας, τη Μονάδα 5 του σταθμού Kakanj στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και μία στον σταθμό Fiume Santo στην Ιταλία.

Όσον αφορά το νομικό πλαίσιο της κατάστασης, μέχρι πρόσφατα δεν υπήρχε κάτι συγκεκριμένο, κάθε χώρα εμφάνιζε τους δικούς της κανόνες, ενώ επικρατούσε μία ασάφεια σχετικά με ποιο καύσιμο είναι αειφόρο και ποιο όχι. Πλέον, η νέα Οδηγία για τις ΑΠΕ θέτει συγκεκριμένους κανόνες και κριτήρια αειφορίας για όλες τις κατηγορίες των

βιοκαυσίμων, μεταξύ αυτών και της βιομάζας που χρησιμοποιείται στην ηλεκτροπαραγωγή. Η αειφορία τώρα εξασφαλίζεται μέσω της απαίτησης για επίτευξη ενός ελάχιστου στόχου αποφυγής αερίων θερμοκηπίου καθ' όλη την εφοδιαστική αλυσίδα της βιομάζας.

Ωστόσο, η ελληνική πραγματικότητα διαφέρει. Τα τεχνικά ζητήματα εδώ λύνονται κάπως πιο εύκολα. Τώρα υπάρχει και η τεχνολογία αλλά και σοβαροί λόγοι για να υποστηρίξει κανείς ότι η μετατροπή θα μπορεί να υλοποιηθεί χωρίς πρόβλημα. Εδώ η βιομάζα αντιπροσωπεύει βελτίωση σε σχέση με τον λιγνίτη, ενώ ο στόχος είναι η εξασφάλιση της μετασκευής με όσο το δυνατό μεγαλύτερο ηλεκτρικό βαθμό απόδοσης.

Τι συμβαίνει όμως με την προμήθεια; Η μονάδα Πτολεμαΐδα V χρειάζεται τεράστιες ποσότητες σε ετήσια βάση, δηλαδή πάνω από 2 εκατ. τόνους ξηρής βιομάζας, κάλυψη που θεωρείται απίθανη μόνο με εγχώρια βιομάζα.

Άρα εδώ θα πρέπει να ακολουθηθούν τα παραδείγματα του εξωτερικού, όπως για παράδειγμα του Καναδά και της Ρωσίας. Η εφοδιαστική αλυσίδα που θα μπει αναγκαστικά σε εφαρμογή για την κάλυψη των αναγκών σε βιομάζα από το εξωτερικό, θα χρειαστεί σίγουρα την αναβάθμιση του συγκοινωνιακού δικτύου.

Η πιθανότητα λειτουργίας μονάδων με καύση βιομάζας έχει πολλά πλεονεκτήματα τόσο για τη ΔΕΗ όσο και για το εθνικό μείγμα ηλεκτροπαραγωγής. Θα μπορεί να εξασφαλίσει τα ΑΔΙ που δεν θα μπορέσει να πάρει ως λιγνιτική, ενώ εξασφαλίζει την αδιάλειπτη τροφοδοσία καυσίμου έτσι ώστε να αποπληρώνονται η επένδυση καθώς και η κάλυψη του κόστους καυσίμου.

Τέλος, το σύστημα εγγυημένων τιμών για τις ΑΠΕ περιλαμβάνει και την ηλεκτροπαραγωγή από βιομάζα, έχει όμως σχεδιαστεί και για χαμηλότερους βαθμούς απόδοσης, φθνότερα βιοκαύσιμα και διαφορετική προσέγγιση ως προς την απόδοση της επένδυσης. Άρα πρέπει να θεωρείται σίγουρο ότι η όποια τιμή θα οριστεί, θα πρέπει να αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης μεταξύ της ΔΕΗ και της κυβέρνησης έτσι μπορεί να λειτουργεί ως μονάδα βάσης στο σύστημα, προσφέροντας πράσινη ενέργεια στο δίκτυο.

Αν και οι δυσκολίες της μετατροπής της Πτολεμαΐδας V σε μονάδα καύσης βιομάζας είναι υπαρκτές, ωστόσο κάτι τέτοιο θα ήταν η καλύτερη δυνατή λύση στο πέρασμα στη μεταλιγνιτική περίοδο για τη χώρα μας.

Πηγή: *Energypress.gr*

Διαπραγματεύσεις με την Ευρώπη και αλλαγές στην ενέργεια

Σε μία προσπάθεια αλλαγής του ασφυκτικού πλαισίου, μέσω των επαφών του στις Βρυξέλλες αρχές του Σεπτεμβρίου, ο κ. Θωμάς ζήτησε από την Κομισιόν να αλλάξει το πλαίσιο που είχε συμφωνήσει η προηγούμενη κυβέρνηση για τη μείωση των μεριδίων της ΔΕΗ στην αγορά ενέργειας, το οποίο και είχε φορτώσει ζημιά 600 εκατ. ευρώ την επιχείρηση.

Μαζί με τον κ. Θωμά βρέθηκε και η γενική γραμματέας Ενέργειας, κ. Αλεξάνδρα Σδούκου, η οποία και συναντήθηκε με τον επίτροπο Κανιέντε, του οποίου βεβαίως η θητεία λήγει τέλος Οκτωβρίου και δεν θα έχουν έπειτα ισχύ οι αποφάσεις του. Ωστόσο, ο κ. Κανιέντε εκτιμά ότι το έργο της διασύνδεσης Κύπρου – Κρήτης - Αττικής είναι ένα από τα πιο σημαντικά και έδειξε διάθεση να πιέσει έως την τελευταία στιγμή για να υλοποιηθεί ως ευρωπαϊκό κοινού ενδιαφέροντος.

Για την ιστορία να θυμίσουμε ότι η προηγούμενη κυβέρνηση είχε αποφασίσει να υλοποιήσει ως εθνικό έργο τη διασύνδεση, απαναχωρώντας από τον αρχικό σχεδιασμό.

Πολύ σημαντική καταγράφεται επίσης η συνάντηση που είχε ο κ. Θωμάς με τη νέα γενική διευθύντρια της DG Energy, Ντίτε Γιουλ Γιέργκενσεν, της οποίας οι απόψεις θα διαμορφώσουν καθοριστικά την τελική στάση της Κομισιόν στο θέμα της ΔΕΗ.

Ο στόχος της κυβέρνησης δεν είναι άλλος από την πλήρη κατάργηση των ΝΟΜΕ. Η αρχή γίνεται μέσα στον Οκτώβρη, παράλληλα με την παύση

της συμφωνίας για μείωση των μεριδίων της ΔΕΗ κάτω από το 50% και επαναδιαπραγμάτευση για μείωση στα επίπεδα 60 με 65%.

Ως αντιπρόταση, η κυβέρνηση προτείνει τη σταδιακή απόσυρση λιγνιτικών μονάδων, που θα ξεκινήσει από τις μονάδες Αμύνταιο 1 και 2 και τη Μεγαλόπολη 3.

Το σχέδιο αυτό περιλαμβάνει τέλος και τη μερική ιδιωτικοποίηση του ΔΕΔΔΗΕ και την επίσπευση εφαρμογής του target model. Ωστόσο, θα καταφθάσουν στην Αθήνα τεχνικά κλιμάκια από την Ευρώπη, έτσι ώστε να συζητήσουν όλα τα στοιχεία και να προχωρήσουν στο κλείσιμο της νέας συμφωνίας με την ελληνική κυβέρνηση.

Αλλάζει το επενδυτικό τοπίο στη χώρα;

Δεκατρείς μεγάλες και σπουδαίες επενδύσεις στο χώρο της ενέργειας, με κεφάλαια εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ και πολλές νέες θέσεις εργασίας να τις συνοδεύουν. Η Ελλάδα μπορεί και πρέπει να παίξει σπουδαίο ρόλο στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, ως κόμβος μεταφοράς φυσικού αερίου.

Νέες ευκαιρίες δημιουργούνται και για τις ΑΠΕ και έτσι τα επόμενα χρόνια προγραμματίζονται ενεργειακές επενδύσεις 10,6 δις ευρώ. Δεκατρία μεγάλα έργα, επτά από αυτά πάνω στη διασύνδεση ηλεκτρικών δικτύων και αγωγών φυσικού αερίου και έξι σε μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

Σχετική μελέτη της PwC με θέμα «Υποδομές- Χρηματοδοτώντας το μέλλον», το 40% του συνόλου του ανεκτέλεστου υπολοίπου έργων υποδομών ύψους 25 δις ευρώ ανήκει στον ενεργειακό τομέα.

Το πρώτο έργο αφορά τον αγωγό μεταφοράς φυσικού αερίου TAP ύψους 1,068 δις ευρώ που αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2020.

Ακολουθούν οι ηλεκτρικές διασυνδέσεις με κόστος 4,2 δις ευρώ και στις οποίες εντάσσονται ο EuroAsia Interconnector, η «Αριάδνη» που θα συνδέσει την Κρήτη με την Αττική, οι Κυκλάδες με την ολοκλήρωσή τους το 2020 και Νέα Σάντα - Μαρίτσα που θα παραδοθεί το 2023.

Έπειτα, οι σταθμοί LNG στην Αλεξανδρούπολη και την Καβάλα, ύψους 655 εκατ. ευρώ. Η υπόγεια αποθήκη φυσικού αερίου της Καβάλας, έργο που βρίσκεται στο ΤΑΙΠΕΔ και δεν έχει ξεκινήσει καν ο διαγωνισμός για την προσέλκυση επενδυτών. Οι μελέτες αναφέρουν πως το έργο θα κοστίσει 240 εκατ. ευρώ.

Ο αγωγός μεταφοράς φυσικού αερίου IGB με κόστος 145 εκατ. ευρώ, η ανάπτυξη του

δικτύου διανομής φυσικού αερίου στην Ανατολική και Κεντρική Μακεδονία και τη Θράκη, έργα ύψους 172 εκατ. ευρώ που θα έχουν ολοκληρωθεί το 2023.

Εν συνεχεία, στο πλάνο υπάγονται η αναβάθμιση του σταθμού φυσικού αερίου στους Κήπους του Έβρου ύψους 25 εκατ. ευρώ, η λιγνιτική μονάδα της ΔΕΗ Πτολεμαΐδα 5 ισχύος 660 MW, κόστους 1,028 δις ευρώ, η μονάδα φυσικού αερίου της Μυτιληναίος, ισχύος 860 MW και τα αιολικά πάρκα ισχύος 1479 MW, με προϋπολογισμό άνω των 1,7 δις ευρώ.

Τέλος το πλάνο κλείνει με το αντλησιοταμιευτικό της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ στην Αμφιλοχία, ύψους 502 εκατ. ευρώ, τους υβριδικούς σταθμούς στη Σπεία και το Ρέθυμνο κόστους 280 εκατ. ευρώ και τα φωτοβολταϊκά πάρκα στην Κοζάνη συνολικής ισχύς 212 MW.

Αλλαγές από την Ευρώπη υπέρ του καταναλωτή

Αλλαγές στην αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας, που θα είναι προς όφελος του καταναλωτή, φέρνει η νέα Κοινοτική οδηγία και έχει σκοπό την αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας και την ενίσχυση των δικαιωμάτων των καταναλωτών.

Τα κράτη - μέλη της Ε.Ε. είναι υποχρεωμένα να ενσωματώσουν στην εθνική τους νομοθεσία το νέο πλαίσιο, έτσι ώστε να ανοίξει ο δρόμος της ενεργότερης συμμετοχής των καταναλωτών στην αγορά, μέσω αποθήκευσης και πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας.

Μέχρι τον Γενάρη του 2026 θα πρέπει οι χώρες της Ε.Ε. να έχουν ορίσει το πλαίσιο διάρκειας αλλαγής προμηθευτή που θα γίνεται εντός 24 ωρών και όλες τις ημέρες της εβδομάδας.

Συγκεκριμένα, οι 8 αλλαγές που περιλαμβάνει η νέα κοινοτική οδηγία έχουν να κάνουν με την αλλαγή προμηθευτή, με τα εργαλεία σύγκρισης τιμών, με την τιμολόγηση και τις πληροφορίες λογαριασμών, με αλλαγές σε όρους σύμβασης, με τους έξυπνους μετρητές, με τη δυναμική τιμολόγηση, την ενεργειακή φτώχεια και τον ενεργό καταναλωτή.

Όπως προαναφέραμε, η αλλαγή προμηθευτή θα πραγματοποιείται εντός του συντομότερου δυνατού χρονικού διαστήματος και κατά μέ-

γιστο εντός τριών εβδομάδων. Θα διαρκεί το πολύ 24 ώρες, όλες τις ημέρες της εβδομάδας.

Σχετικά με τα εργαλεία σύγκρισης τιμών, οι οικιακοί καταναλωτές καθώς και οι μικρές επιχειρήσεις θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε ένα δωρεάν εργαλείο σύγκρισης προσφορών για το σύνολο της αγοράς.

Όσον αφορά την τιμολόγηση καθώς και πληροφορίες λογαριασμών, τα κράτη-μέλη θα διασφαλίζουν ότι οι λογαριασμοί και οι πληροφορίες τιμολόγησης είναι ακριβείς και φιλικές για τον χρήστη και παρουσιάζονται κατά τρόπο που διευκολύνει τη σύγκριση από τους καταναλωτές.

Οι αλλαγές στους όρους σύμβασης θα έχουν να κάνουν με μελλοντικές αλλαγές προϊόντος ή τιμής ή έκπτωσης και θα πρέπει να αναγράφονται στον λογαριασμό μαζί με την ημερομηνία κατά την οποία πραγματοποιείται η αλλαγή. Οι προμηθευτές θα ειδοποιούν τους πελάτες τους για όλες τις αλλαγές.

Οι έξυπνοι μετρητές θα δίνουν τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να διασφαλίζουν την εφαρμογή έξυπνων συστημάτων μέτρησης, να εγκρίνουν και να δημοσιεύουν τις τεχνικές απαιτήσεις, διασφαλίζοντας έτσι τη διαλειτουργικότητα.

Μεγάλο ζήτημα της Ένωσης η εγγόμνη ενεργειακή φτώχεια. Τα κράτη μέλη πρέπει

να αναπτύξουν εθνικά προγράμματα ή πλαίσιο δράσης για την αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας, έτσι ώστε να βελτιωθεί η ενεργειακή απόδοση των κατοικιών και η προστασία από ενδεχόμενη αποσύνδεση.

Κάνοντας λόγο για δυναμική τιμολόγηση, το εθνικό ρυθμιστικό πλαίσιο θα επιτρέπει στους προμηθευτές να παρέχουν συμβάσεις δυναμικής τιμολόγησης, που να αντανακλούν τη διακύμανση των τιμών με την ίδια χρονική συχνότητα που εκκαθαρίζεται η εθνική αγορά εξισορρόπησης. Όλο αυτό θα παρέχεται μέσα από την τοποθέτηση του έξυπνου μετρητή.

Τέλος, ο ενεργός καταναλωτής του μέλλοντος θα είναι αυτός που θα δικαιούται να ασκεί, απευθείας ή μέσω εκπροσώπων, ένα εκτενές φάσμα ενεργειακών δραστηριοτήτων, είτε ατομικά είτε από κοινού με άλλους καταναλωτές και υπό τον όρο ότι αυτές δεν αποτελούν την κύρια εμπορική ή επαγγελματική του δραστηριότητα.

Θα μπορούν να πωλούν την ηλεκτρική ενέργεια που παράγουν μέσω συμβάσεων ή άλλων τρόπων και να αποθηκεύουν την ενέργεια που παράγεται στους χώρους, αναθέτοντας σε τρίτους τη διαχείριση.

Εναλλακτικά συμβόλαια στην αγορά ενέργειας

Τις νομικές τους κινήσεις ετοιμάζουν οι ιδιωτικοί πάροχοι, ώστε να μπορούν να ανταπεξέλθουν στη νέα εποχή μετά την αναμενόμενη κατάργηση των ΝΟΜΕ. Οι ιδιώτες ζητούν από την κυβέρνηση να προχωρήσει στη θέσπιση εναλλακτικών μέτρων, που θα περιορίζουν την αβεβαιότητα που προκαλεί η κατάργηση των ΝΟΜΕ.

Ο διευθύνων σύμβουλος της Zeinθ Φεντερίκο Ρέγκολα μιλώντας για το ζήτημα τόνισε ότι η εταιρεία του είναι ιδιαίτερα αισιόδοξη για το μέλλον του κλάδου της ενέργειας και πολύ θετική στη συνεργασία με τη νέα κυβέρνηση και πιστεύει πως θα βρει μία πιο δίκαιη λύση στο

πλαίσιο του υγιούς ανταγωνισμού.

Το Υπουργείο Ενέργειας, όπως όλα δείχνουν, θα προχωρήσει κανονικά στο θέμα της κατάργησης των ΝΟΜΕ, διότι είναι ένα μέτρο που έχει συνδέσει με το σχέδιο διάσωσης της ΔΕΗ. Μάλιστα, εξετάζει ένα μεταβατικό μοντέλο που θα καλύψει το κενό μέχρι και τη λειτουργία του target model.

Ο υφυπουργός Ενέργειας Γεράσιμος Θωμάς σε σχετικές του δηλώσεις, επεσήμανε πως είναι σημαντικό να λειτουργήσει οργανωμένη αγορά προθεσμιακών συναλλαγών, με συμμετοχή παραγωγών, προμηθευτών και συμμετεχόντων. Το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο μάλιστα έχει

προβλέψει τις διαδικασίες που θα λειτουργήσουν συμπληρωματικά έως ότου τεθεί σε λειτουργία το target model για να καλυφθούν τυχόν κενά που θα δημιουργηθούν από το τέλος των δημοπρασιών.

Προτεραιότητα του υπουργείου φαίνεται πως είναι η ολοκλήρωση του μοντέλου, μέχρι τον Ιούνιο του 2020. Θα υπάρξει μάλιστα και στενότερη παρακολούθηση των χρονοδιαγραμμάτων του ΑΔΜΗΕ και του Ελληνικού Χρηματιστηρίου Ενέργειας, ενώ σε τυχόν καθυστερήσεις θα επιβληθούν κυρώσεις και θα ενισχυθεί ο εποπτικός ρόλος της ΡΑΕ.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΑΡΧΙΣΑΝ ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ

Το Υπουργείο Ανάπτυξης ανακοίνωσε μέτρα διάσωσης της ΔΕΗ ύψους 500 εκατ.€, καθώς και αυξήσεις των τιμολογίων για τις οποίες θα αποφασίσει το Διοικητικό Συμβούλιο της ΔΕΗ αύριο Παρασκευή.

Μεταξύ των προτάσεων προβλέπονται τα εξής:

- Αύξηση της χρέωσης ανά κιλοβατώρα (ανταγωνιστικό σκέλος των τιμολογίων).
- Μείωση της έκπτωσης συνέπειας από 10 στο 5%.
- Θέσπιση ρήτρας CO2 για τα νοικοκυριά η οποία θα επιβαρύνει τα τιμολόγια, ενώ η μείωση του ETMEAP αναμένεται να οριστεί την Παρασκευή.

Επιπλέον, θα φέρει νομοθετική ρύθμιση με την οποία θα περιορίζει την έκπτωση στο 30% στο ανταγωνιστικό σκέλος των τιμολογίων του Ηλεκτρικού ρεύματος, για τους εργαζόμενους και συνταξιούχους, ενώ θα καταργήσει την έκπτωση που αφορά τις ρυθμιζόμενες χρεώσεις (μη ανταγωνιστικό σκέλος). Με την ενέργειά τους αυτή, στόχος είναι να αποπροσανατολίσουν τον Ελληνικό λαό, προκειμένου να δεχθεί την αύξηση των τιμολογίων.

Η υλοποίηση μιας τέτοιας απόφασης αποτελεί μία αντισυνταγματική πράξη, αφού η έκπτωση αυτή είναι προϊόν της Σ.Σ.Ε. του έτους 1991.

Θυμίζουμε, ότι η συγκεκριμένη ρύθμιση αποτελεί «παροχή σε είδος» και δόθηκε έναντι μισθολογικής αύξησης, η οποία φορολογείται σύμφωνα με την κείμενη φορολογική νομοθεσία και άρα η κατάργησή της, προκαλεί άμεση μείωση στο μισθό των εργαζομένων και συνταξιούχων στη ΔΕΗ και παράλληλα μειώνει τα φορολογικά έσοδα του κράτους, με συνέπεια ο Ελληνικός λαός θα κληθεί να καλύψει το κενό αυτό!

Μία τέτοια ενέργεια ξεδιπλώνει αργά και σταθερά τις προθέσεις της κυβέρνησης, για τους εργαζόμενους και τους απλούς καταναλωτές, αφού μετά την μείωση συνέπειας, σειρά παίρνουν οι εργαζόμενοι και συνταξιούχοι, ενώ δε λείει κουβέντα για τους τελικούς

καταναλωτές, που αλλάζουν πάροχο και αφήνουν φέσια στη ΔΕΗ, για τους Κυρίους της Υψηλής τάσης που παίρνουν ρεύμα κάτω του κόστους, ακόμη και ως είναι παραγωγού Η/Ε.

Άραγε, έτσι προσδοκούν να σώσουν τη ΔΕΗ και να εξασφαλίσουν τα 500 εκατ. που λείπουν;

Όχι κύριοι της κυβέρνησης και της Διοίκησης της ΔΕΗ, η επιχείρηση δε σώζεται με αυτά τα μέτρα, απλά μέσω της προπαγάνδας που εξαπολύσατε όλο αυτό το διάστημα, επιχειρείτε να καταργήσετε ότι θετικό μέτρο έχουν τα λαϊκά στρώματα.

Δηλώνουμε αντίθετοι δεν συμφωνούμε, δεν αποδεχόμαστε αυτή την ρύθμιση γιατί ανοίγει τον δρόμο για κατάργηση και άλλων θετικών ρυθμίσεων που αφορούν τους εργαζόμενους και θεσπίστηκαν με ΣΣΕ, όπως για παράδειγμα το μισθολογίο μας.

Η ΕΔΟΠ-ΔΕΗ θα συγκαλέσει Διοικητικό Συμβούλιο προκειμένου να πάρει αποφάσεις, που θα έχουν την μορφή κάθε νόμιμης αντίδρασης προκειμένου να μην περάσει αυτή η ρύθμιση, αλλά και να σηματοδοτήσει ότι, δεν είναι όλα δεδομένα και συμφωνημένα.

Καλούμε τους συλλόγους σε κοινή συστράτευση και την ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ σε άμεση σύγκλιση του Διοικητικού της Συμβουλίου, προκειμένου να ληφθούν αποφάσεις.

Γραφείο Τύπου ΕΔΟΠ-ΔΕΗ

Σύγκρουση ΔΕΔΔΗΕ - ΔΕΗ

Ερευνα ξεκινά η ΡΑΕ πάνω στις καταγγελίες της ΔΕΗ για τη στάση του ΔΕΔΔΗΕ απέναντι σε ασυνεπείς πελάτες. Ήδη η αρμόδια αρχή κάλεσε τον Διαχειριστή σε ακρόαση, ζητώντας αναλυτικά στοιχεία για τον αριθμό εντολών αποκοπής που έχει λάβει από τη ΔΕΗ καθώς και τον αριθμό υλοποίησής τους.

Επίσης θα ζητήσει σαφείς εξηγήσεις στο γιατί δεν προχώρησε σε διακοπές ρεύματος, ειδικά για τους καταναλωτές που έφυγαν και πήγαν σε άλλο πάροχο, αφήνοντας απλήρωτους λογαριασμούς.

Η ΡΑΕ έχει σκοπό να προβεί στην επιβολή κυρώσεων και τη λήψη πρόσθετων μέτρων, υποχρεώνοντας τον ΔΕΔΔΗΕ να γίνει πιο αποτελεσματικός προς τις διακοπές ρεύματος, ενώ θα

ζητήσει ενίσχυση στη στελέχωση της εταιρίας.

Η καταγγελία που υπεβλήθη στις 5 του Σεπτεμβρίου κάνει λόγο για επιπόνη τακτικών πέρα από κάθε λογική και νομική παραδοχή από πλευράς ΔΕΔΔΗΕ για να μην κόβει το ρεύμα σε παρόχους.

Από την πλευρά του ο ΔΕΔΔΗΕ υποστηρίζει ότι δεν προβαίνει σε διακοπή εκεί που η επίσκεψη του συνεργείου ήταν ανεπιτυχής, δηλαδή δεν βρήκε κάποιον ιδιοκτήτη ή δεν μπόρεσε να πραγματοποιήσει τη διακοπή. Η ΔΕΗ απαντά ότι είναι αδιανόητο το μεγάλο αυτό ποσοστό εκκρεμών εντολών.

Συγκεκριμένα από τις 183.995 αποκοπές, επανασυνδέθηκαν οι 101.012, για τις υπόλοιπες δεν υπάρχουν σαφείς πληροφορίες για τη σημε-

ρινή τους κατάσταση.

Τέλος σε αυτόν τον ισχυρισμό ο ΔΕΔΔΗΕ απαντά ότι η εκκρεμότητα σε σχέση με τις εντολές αποκοπής της ΔΕΗ για το 2018 είναι μόλις ένα ποσοστό 1%. Δηλαδή από το σύνολο των εντολών για 487.075 αποκοπές, εκτελέστηκαν οι 193.496, ενώ οι 209.195 ήταν ανακλήσεις.

Στους ιδιώτες οι έλεγχοι για τις ρευματοκλοπές

Σε ιδιωτικές εταιρίες θα καταφύγει η ΔΕΗ προκειμένου να σταματήσει την οικονομική αιμορραγία που προκύπτει από το φαινόμενο των ρευματοκλοπών. Οι εταιρίες αυτές θα πληρώνονται και με ποσοστά επί των προστίμων που θα επιβάλλονται για τις παράνομες συνδέσεις. Στη λύση αυτή καταφεύγει η ΔΕΗ λόγω της έκτασης που έχει λάβει το φαινόμενο της παράνομης κατανάλωσης ρεύματος.

Μέχρι τέλος Αυγούστου είχαν βεβαιωθεί συνολικά πάνω από 50.184.408 ευρώ, ενώ η εισπραξιμότητα είναι στο επίπεδο του 42%. Στόχος του ιδιώτη θα είναι και η αύξηση της

εισπραξιμότητας των προστίμων, ενώ στην κυβέρνηση θεωρούν ότι η κίνηση αυτή θα ωφελήσει τον κρατικό προϋπολογισμό για τη ΔΕΗ αλλά και για τους ιδιώτες παρόχους ενέργειας, δεδομένου ότι, βάσει υπολογισμών, τα πρόστιμα θα φτάσουν τα 150 εκατ. ευρώ.

Πάντως όλα δείχνουν πως η ρευματοκλοπή τείνει να μετατραπεί σε μάλιστα, με τις απώλειες που έχουν καταγραφεί από τις αρχές του 2018 μέχρι το τρίτο τρίμηνο του 2019 να φτάνουν τις 112.023.681 KW/h.

Η κίνηση αυτή, το να μπουν δηλαδή στο «κυνήγι» της ρευματοκλοπής οι ιδιωτικές εταιρίες,

εντάσσεται στο σχέδιο της νέας διοίκησης της ΔΕΔΔΗΕ, στο πλαίσιο της προετοιμασίας του «εδάφους» για την ιδιωτικοποίηση της εταιρίας η οποία σήμερα ανήκει 100% στη ΔΕΗ.

Τέλος στη φυγή των μπαταχτσίδων

Δεν θα μπορούν να αλλάξουν πάροχο εάν χρωστούν στη ΔΕΗ. Αυτή είναι η απόφαση του υπουργείου Ενέργειας και του υπουργού Κωστή Χατζηδάκη, ο οποίος λαμβάνει μέτρα για να κλείσει κάθε παράθυρο στον κώδικα προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας που αξιοποιούν όσοι θέλουν να αλλάξουν πάροχο για να αποφύγουν τα χρέη προς τη ΔΕΗ.

Μέχρι και τον Μάρτιο του 2018, 86.000 πελάτες της ΔΕΗ άλλαξαν προμηθευτή ρεύματος, αφήνοντας πίσω τους χρέος της τάξης των 164 εκατ. ευρώ.

Η απόφαση του τότε υπουργού περιβάλλοντος Π. Σκουρλέτη ήταν στο πλαίσιο της αντιμετώπισης αυτής της κατάστασης, με απόφαση που όριζε

πως «ο πελάτης δεν δύναται να προβεί σε καταγγελία της σύμβασης, για άσκηση του δικαιώματος αλλαγής προμηθευτή εάν δεν έχει προηγουμένως εξοφλήσει ολοσχερώς τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του που απορρέουν από την αρχική σύμβαση ή εάν δεν έχει πρώτα προβεί σε διακανονισμό των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τον προμηθευτή του, στο πλαίσιο της πολιτικής διακανονισμών που αυτός εφαρμόζει».

Ακόμη, η απόφαση Σκουρλέτη ορίζει πως η ΔΕΗ έχει τη δυνατότητα να ζητήσει τη διακοπή ρεύματος εάν ο πελάτης που έχει φύγει δεν έχει τακτοποιήσει τα χρέη του.

Όσο ο νέος υπουργός έκρινε ανεπαρκές το

πλαίσιο αυτό και θα προχωρήσει σε συνεννόηση με τη ΡΑΕ, στην αλλαγή της απόφασης για να μην επιτρέπεται η μετακίνηση σε άλλον προμηθευτή και τη δυνατότητα διακοπής ρεύματος από τη νέα εταιρεία.

Αυτό που συνέβαινε μέχρι τώρα είναι ότι όσοι χρώσταγαν προχωρούσαν στη σύναψη διακανονισμού, έφευγαν από τη ΔΕΗ, πήγαιναν σε άλλη εταιρεία και δεν τακτοποιούσαν τα χρέη τους.

Όλα αυτά τα μέτρα συζητούνται ως μέρος του σχεδίου διάσωσης της ΔΕΗ από την οικονομική καταστροφή, στην οποία θεωρείται ότι κατά καιρούς βρίσκεται πολύ κοντά.

Ηλεκτρονική διασύνδεση πληροφοριακών συστημάτων και εφαρμογών

Όλα θα γίνονται ηλεκτρονικά! Και θα ελέγχονται ηλεκτρονικά! Αυτό έρχεται να επικυρώσει η απόφαση για τη διασύνδεση των πληροφοριακών συστημάτων και εφαρμογών της ΑΑΔΕ και της ΗΔΙΚΑ, που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ και αφορά την ένταξη δικαιούχων στο Κοινωνικό Οικιακό Τιμολόγιο.

Η ηλεκτρονική αυτή σύνδεση θεωρείται αναγκαία, διότι πρέπει να καταστεί δυνατή η άντληση στοιχείων και πληροφοριών, από τα πληροφοριακά συστήματα και εφαρμογές της

ΑΑΔΕ και της ΗΔΙΚΑ, με σκοπό την αξιολόγηση αιτήσεων που υποβάλλονται στη διαδικτυακή υπηρεσία για ένταξη στο Κοινωνικό Οικιακό Τιμολόγιο.

Τα στοιχεία που θα εξετάζονται κατόπιν έγγραφης συναίνεσης του ενδιαφερομένου, θα είναι το φορολογούμενο εισόδημα, οι μισθοί και τα επιδόματα, η αξία ακινήτων και η ένδειξη σκάφους ή πίσινας.

Η σύνδεση των δύο συστημάτων προβλέπει την ελάχιστη δυνατή ανταλλαγή πληροφορίας,

ώστε να προστατεύονται τα προσωπικά δεδομένα.

Με αυτό τον τρόπο, θα γίνει ευκολότερη και ταχύτερη η ενημέρωση των εισοδηματικών και περιουσιακών στοιχείων, θα διαπιστώνεται γρήγορα ποιοι και κατά πόσο πληρούν τα κριτήρια για την ένταξη σε κάποια από τις κατηγορίες του ΚΟΤ, ενώ από τη διαδικασία ελέγχου θα περάσουν και όσοι είναι ήδη δικαιούχοι του ΚΟΤ, για να ελέγξει εάν τα στοιχεία του 2018 βρίσκονται εντός των προϋποθέσεων.

Μείωση του ΕΤΜΕΑΡ για τους οικιακούς καταναλωτές

Αντιστάθμισμα στις αυξήσεις των τιμολογίων ρεύματος έψαχνε το Υπουργείο Ενέργειας και απ' ό,τι φαίνεται το βρήκε. Έτσι, με απόφαση του υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Γεράσιμου Θωμά που δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, θα υπάρξει μείωση του ΕΤΜΕΑΡ.

Μάλιστα η μείωση φαίνεται να φτάνει κατά 25% για τους οικιακούς καταναλωτές και κατά 35% για τους λοιπούς καταναλωτές Χαμηλής Τάσης. Οι μειώσεις του ΕΤΜΕΑΡ μαζί με του ΦΠΑ στο ρεύμα θα λειτουργήσουν ως αντιστάθμισμα στις αυξήσεις των τιμολογίων της ΔΕΗ, που αποφασίστηκαν από το νέο Δ.Σ. στις αρχές Σεπτεμβρίου.

Όσον αφορά τις χρεώσεις, η χρέωση βάσης για το 2019 και το 2020, ορίστηκε στα 17 ευρώ/MWh, τιμές που καθορίζουν και τις μειώσεις του ΕΤΜΕΑΡ. Καθορίζονται επίσης τα ποσοστά μειωμένων χρεώσεων για την ενεργοβόρο βιομηχανία. Ακόμη, οι εκπτώσεις για τους

καταναλωτές αγροτικής χρήσης θα διατηρηθούν, ενώ έχει ήδη ληφθεί υπόψη η εξασφάλιση της βιωσιμότητας του Ειδικού Λογαριασμού ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ.

Προ ημερών ο υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Γεράσιμος Θωμάς μιλώντας στη Βουλή δήλωσε ότι οι νέες χαμηλότερες χρεώσεις του ΕΤΜΕΑΡ δεν θα έχουν αρνητικές επιπτώσεις για τους παραγωγούς ΑΠΕ: «Ο λογαριασμός θα παραμείνει πλεονασματικός. Η πολιτική της κυβέρνησης είναι να προωθήσει περισσότερο τις ΑΠΕ στο ενεργειακό μείγμα της χώρας μέσω σειράς δράσεων και πρωτοβουλιών».

Τα νέα τιμολόγια της ΔΕΗ έχουν ως εξής:

- Για κατανάλωση έως 2000 κιλοβατώρες το τετράμηνο, η κιλοβατώρα θα κοστίζει 0,11058 ευρώ από 0,0946.
- Για το νυχτερινό ρεύμα σε 0,07897 από 0,0661 που είναι σήμερα. Το πάγιο για μονοφασική

παροχή σε 1,69 ευρώ, για τριφασική 5,32. Οι αναπροσαρμογές στα πάγια αντισταθμίζονται επίσης από τη μείωση του ΦΠΑ και του ΕΤΜΕΑΡ.

Στην ίδια απόφαση περιλαμβάνεται η μείωση της έκπτωσης για τους συνεπείς καταναλωτές, από 10% στο 5%. Τέλος, από 1η Νοεμβρίου εισάγεται ρήτρα ρύπων με μηδενική επί του παρόντος επίπτωση και θεσπίζεται έκπτωση 50% στο μη επιδοτούμενο κομμάτι του τιμολογίου ρεύματος για ΑΜΕΑ σε μηχανική υποστήριξη, που είναι δικαιούχοι ΚΟΤ.

Εκπτώσεις και προσφορές στο ρεύμα όπως το κινητό

Τέλος στους περιορισμούς από τις ΔΕΚΟ, φέρνει το νομοσχέδιο της κυβέρνησης για την ενέργεια, μαζί με νέες εκπτώσεις για τους πελάτες των παρόχων. Το μοντέλο των εκπτώσεων θα είναι κάτι σαν της κινητής τηλεφωνίας. Από την Πρωτοχρονιά λοιπόν, οι εκπτώσεις στην κινητή τηλεφωνία θα έχουν την ίδια αποτύπωση και στους παρόχους της ΔΕΗ.

Όπως δήλωσε ο υπουργός Κωστής Χατζηδάκης, από την πρώτη του καινούριου έτους, θα τεθεί σε ισχύ η εκπωτική πολιτική για τους συνεπείς καταναλωτές. Αυτό σημαίνει ότι θα υπάρχει το βασικό πακέτο κάλυψης, το σύνολο των λογαριασμών για σπίτι, εξοχικό, επιχείρηση, ενώ θα υπάρχουν συνδυαστικά πακέτα για πολλαπλές χρήσεις.

Συζητείται ακόμη το να υπάρξει αγορά κιλοβατώρα, όπως των μονάδων κινητής για τα τηλέφωνα, ενώ θα ισχύουν κίνητρα παραμονής στην εταιρεία. Οι προϋποθέσεις του Κοινωνικού Τιμολογίου δεν θα «πειραχτούν», ενώ θα ενισχυθούν οι άνθρωποι που έχουν αναπνευστικά προβλήματα.

Παράταση για το αγροτικό τιμολόγιο

Στην ένταξη στο αγροτικό τιμολόγιο της ΔΕΗ και παράλληλα στη ρύθμιση των οφειλών τους, μπορούν να προχωρήσουν οι αγρότες που έχασαν την πρώτη φάση της προθεσμίας ένταξης.

Η σχετική ανακοίνωση έγινε κατόπιν της συνεργασίας του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Η πρώτη προθεσμία έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου. Η νέα παράταση έχει ισχύ μέχρι τέλος του χρόνου, δηλαδή μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου. Η παράταση ήταν αναμενόμενη, καθώς ήταν αναγκαία, μιας και οι αγρότες δεν προλάβαιναν να συγκεντρώσουν τα δικαιολογητικά εν μέσω καλλιεργητικής περιόδου και οι υπηρεσίες δεν μπορούσαν λόγω αυξημένου φόρτου εργασίας να εξυπηρετήσουν τους δικαιούχους.

Όσον αφορά την ένταξη στις ρυθμίσεις οφειλών, η παράταση αφορά και όσους αγρότες έχουν λάβει ειδοποίηση διακοπής της ηλεκτροδότησης και όσοι είχαν προχωρήσει σε διακανονισμό και δεν μπορούσαν να αντεπεξέλθουν στις οικονομικές υποχρεώσεις τους. Ωστόσο η καταβολή της πρώτης δόσης θα μπορεί να πραγματοποιείται από την 1η Νοεμβρίου, έτσι ώστε οι αγρότες να έχουν εισπράξει από τον ΟΠΕΚΕΠΕ την προκαταβολή για τις ενισχύσεις και να διαθέτουν επαρκή ρευστότητα.

Τέλος, σχετικά με την προκαταβολή που ζητά η ΔΕΗ, δεν θα ισχύει για όλους το 30% της συνολικής οφειλής, αλλά θα εξετάζονται μεμονωμένα οι περιπτώσεις για την έκβαση της τελικής απόφασης.

Ελλάδα, πηγή καθαρής ενέργειας

Μπορεί άραγε η Ελλάδα να βοηθήσει στην αλλαγή κατεύθυνσης της κλιματικής αλλαγής; Ο ακαδημαϊκός Χρήστος Ζερεφός, σε άρθρο του στην Καθημερινή της Κυριακής, υποστηρίζει ότι μπορεί η Ελλάδα να είναι μία μικρή χώρα, έχει όμως μεγάλες δυνατότητες προς αυτή την κατεύθυνση.

Η Ελλάδα μπορεί να γίνει ένα παράδειγμα προς μίμηση σχετικά με την απαλλαγή από το πετρέλαιο, την κυκλική οικονομία και τα μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος. Έχοντας μεγάλο απόθεμα στις ΑΠΕ, ήλιο και αέρα, μπορούμε να αξιοποιήσουμε τη γεωθερμία. Η ακαδημία υποστηρίζει ο κ. Ζερεφός, εργάζεται με την Επιτροπή Μελέτης Επιπτώσεων Κλιματικής αλλαγής της Τράπεζας της Ελλάδος, σε ένα σχέδιο το οποίο σε 20 χρόνια θα πρέπει να μπορεί να δίνει το 50% της ενέργειας από ΑΠΕ. «Τώρα η κοινωνία είναι πιο ώριμη και έτοιμη να δεχθεί μεγάλες αλλαγές. Κρίσιμο ζήτημα είναι η εκπαίδευση και η στάση των νέων» υπογράμμισε ο κ. Ζερεφός.

Η Σύνοδος του Παρισιού το 2015 έθεσε ως στόχο να συκρατηθεί η άνοδος της θερμοκρασίας μέχρι τον 1,5 βαθμό Κελσίου, χωρίς ωστόσο να ορίζει συγκεκριμένους στόχους για τη μείωση των ανθρωπογενών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, τη στιγμή που έχουν δεσμευτεί μία σειρά από χώρες της Ευρώπης -μαζί και η Ελλάδα- για τον στόχο αυτό.

Η χώρα μας έχει δεσμευτεί μέχρι το 2030 να έχει προβεί σε μείωση των εκπομπών σε ενέργεια και βιομηχανία μέχρι και 43%, στην εκπο-

μπή ρύπων μέχρι και 16%, η τελική κατανάλωση ενέργειας να είναι από ΑΠΕ μέχρι 32,5% και την ενεργειακή αναβάθμιση 40.000 κατοικιών ανά έτος.

Για να πιάσουμε το στόχο του 1,5 βαθμού Κελσίου, θα πρέπει μέχρι το 2050 να έχουν μηδενιστεί οι εκπομπές ρύπων, υποστηρίζει ο κ. Σεβαστιανός Μοιρασγεντής, ερευνητής στο Αστεροσκοπείο Αθηνών και μέλος της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική αλλαγή σε πρόσφατες δηλώσεις του.

Η αλήθεια είναι πως η χώρα μας κατάφερε την τελευταία δεκαετία πολλά πάνω στη μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Η μείωση είναι αποτέλεσμα των αλλαγών στο ενεργειακό μείγμα, με την ανάπτυξη των ΑΠΕ και τις νέες μονάδες φυσικού αερίου και της οικονομικής κρίσης εξαιτίας της οποίας έκλεισαν εργοστάσια, οι κεντρικές θερμάνσεις έπεσαν από το 70 στο 35%,

ενώ περιορίστηκαν και οι μετακινήσεις. Πάντα λοιπόν υπάρχει ο κίνδυνος αναζωπύρωσης όλων των παραπάνω σε μία πιθανή οικονομική άνοδο. Ήδη το 2017 σημειώθηκε άνοδος των εκπομπών ρύπων κατά 2,9% στην Ελλάδα και κατά 0,7% στην Ε.Ε.

Στοχος της νέας κυβέρνησης, η αναβάθμιση της Εθνικής Στρατηγικής για την ενέργεια και το Κλίμα. Από τη Νέα Υόρκη ο Πρωθυπουργός στη σύνοδο του ΟΗΕ ανακοίνωσε την πλήρη απολιγνιτοποίηση μέχρι το 2028. Είναι όμως κάτι τέτοιο εφικτό; Όταν η μονάδα Πτολεμαΐδα 5 κοστίζει 1,4 δις ευρώ και θα τεθεί σε λειτουργία τα επόμενα χρόνια και η Μελίτη 1 μήκε σε λειτουργία το 2003 και δεν θα έχει αποσβηστεί το 2028.

Μεγάλη μείωση ενέργειας μπορούμε να έχουμε με το κατάλληλο πρόγραμμα μωνύσεων στα κτήρια, μέχρι και 30% υποστηρίζει ο κ. Ζεφερός, γεγονός που υποστηρίζεται και από τον ΕΣΕΚ που προβλέπει την ενεργειακή ανακαίνιση 400.000 κατοικιών σε σύνολο 1,5 εκατ. παλιών κατοικιών χωρίς επαρκή μόνωση.

Ιδιαίτερη βοήθεια θα πρέπει να δοθεί στα φτωχά νοικοκυριά που έχουν και μεγαλύτερη ανάγκη και δεν έχουν χρήματα να καλύψουν το μερίδιο που τους αναλογεί στην ενεργειακή αναβάθμιση. Ωστόσο πρέπει να γίνει γιατί οι έρευνες την καθιστούν πολλαπλά ωφέλιμη, αφού μέσω αυτής μειώνονται οι εκπομπές ρύπων, εξοικονομείται ενέργεια, αντιμετωπίζεται η ενεργειακή φτώχεια, βελτιώνεται η δημόσια υγεία και στήριζεται πολλαπλώς η οικονομία.

Συνάντηση Κορυφής για την Ενέργεια

Την πρώτη και τη δεύτερη ημέρα του Οκτωβρίου, πραγματοποιήθηκε στο Dibanι Apollon Palace & Thalasso, η 1η Συνάντηση Κορυφής της Ανατολικής Μεσογειακής Ηγεσίας για την Ενέργεια.

Υπεύθυνος της διοργάνωσης είναι το Δίκτυο Διατλαντικής Ηγεσίας του Πανεπιστημίου Πειραιά.

Η διάσκεψη συγκέντρωσε επιστήμονες, κυβερνητικούς αξιωματούχους, καθώς και στελέχη επιχειρήσεων από την ενεργειακή αγορά.

Στόχος του συνεδρίου, ήταν να εντοπιστούν οι σημαντικές ευκαιρίες καθώς και οι προκλήσεις για εμπορική και γεωπολιτική συνεργασία. Ανάμεσα στις υποψήφιες χώρες είναι οι ΗΠΑ, τα μέλη της Πρωτοβουλίας Τριών Θαλασσών καθώς και οι χώρες της Ανατολικής Μεσογείου.

Κατά τη διάρκεια των εργασιών, αναδύθηκαν οι τρόποι μέσα από τους οποίους οι χώρες αυτές μπορούν, αξιοποιώντας την γεωγραφική τους θέση, να αξιοποιήσουν τους διαθέσιμους ενεργειακούς τους πόρους.

Διεθνές βραβείο για το Κέντρο Δοκιμών, Ερευνών και Προτύπων της ΔΕΗ

Σύστημα που προσφέρει τεχνολογία αιχμής στη ΔΕΗ Α.Ε. για την αντιμετώπιση κινδύνων από κυβερνοεπιθέσεις σε κρίσιμες υποδομές, κέρδισε το βραβείο καλύτερης επιστημονικής εργασίας για τη Δημιουργία Συστήματος Ανίχνευσης Απειλών σε Έξυπνα Δίκτυα, στο Διεθνές Συνέδριο IEEE CAMAD 2019.

Το Συνέδριο πραγματοποιήθηκε τον Σεπτέμβριο στην Κύπρο, χαρίζοντας το βραβείο της καλύτερης επιστημονικής εργασίας στο Κέντρο Δοκιμών, Ερευνών και Προτύπων (ΚΔΕΠ) της ΔΕΗ και στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας.

Συντονιστής της έρευνας ο επίκουρος καθηγητής Π. Σαρηγιαννίδης, ο οποίος δούλεψε με την επιστημονική ομάδα του ΚΔΕΠ με επικεφαλής τον διευθυντή του ΚΔΕΠ δρ κ. Σταματάκη, μαζί με εξειδικευμένους μηχανικούς από τον ΑΗΣ Λαυρίου.

Στο χώρο της ηλεκτρικής ενέργειας συντελείται μία ψηφιακή επανάσταση που δίνει τη δυνατότητα να μετατρέπονται τα ηλεκτρικά συστήματα σε ευφυή δίκτυα, στα οποία θα μπορούν να συμμετέχουν όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Η χρήση όμως ψηφιακών τεχνολογιών, καθιστούν τα δίκτυα αυτά ευάλωτα σε απειλές και επιθέσεις. Για το λόγο αυτό η ψηφιακή τους προστασία είναι απαραίτητη.

Το Κέντρο Δοκιμών, Ερευνών και Προτύπων της ΔΕΗ, συμμετέχει στα ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα «H2020-SDN Microsense» και «H2020-PHOENIX» για την προστασία κρίσιμων υποδομών στη λειτουργία μιας σύγχρονης πόλης με σταθμούς παραγωγής ενέργειας, δίκτυα ηλεκτρικής φυσικού αερίου και παροχής νερού κ.α

Η ανάπτυξη αυτών των νέων τεχνολογιών καθώς και τα αντίστοιχα συστήματα για την προστασία τους, είναι απαραίτητα για το πέρασμα της Δυτικής Μακεδονίας στη μεταλιγνιτική εποχή.

Στη Ρόδο το Πανερωπαϊκό Φόρουμ για την ενεργειακή πολιτική

Η ΡΑΕ ταξιδεύει το Πανερωπαϊκό Φόρουμ για την ενεργειακή πολιτική στο νησί των Ιηποτών, κατά τη διάρκεια του Οκτωβρίου. Στο Φόρουμ θα συμμετάσχουν σημαντικές προσωπικότητες του διεθνούς ενεργειακού κόσμου, όπως υψηλά στελέχη της Κομισιόν, στελέχη διεθνών ενεργειακών οργανισμών, εκπρόσωποι κυβερνήσεων και της τοπικής διοίκησης από ευρωπαϊκά κράτη με νησιωτικό χώρο, επιχειρηματίες στο χώρο της ενέργειας και άλλοι. Το Φόρουμ είναι μία συνδιοργάνωση της Ελληνικής και Γαλλικής ΡΑΕ καθώς και του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Αρχών Ευρώπης.

Στο Φόρουμ θα παρουσιαστούν τα σχέδια που θα υλοποιήσουν η Ε.Ε. και τα κράτη-μέλη της, έτσι ώστε να αναδειχθούν και να προωθηθούν βέλτιστες πρακτικές και καινοτόμα έργα πάνω στις ΑΠΕ, στην έρευνα, στις ενεργειακές αποδόσεις και την καινοτομία.

Στόχος της διοργάνωσης είναι να εκφραστεί επενδυτικό ενδιαφέρον για τα ενεργειακά projects που θα παρουσιαστούν, γεγονός που θα κρίνει και την επιτυχία του Φόρουμ.

Στο Ίδρυμα Ευγενίδου το Συνέδριο του IENE

Στην Αθήνα έρχεται το ετήσιο Εθνικό Συνέδριο «Ενέργεια και Ανάπτυξη», του Ινστιτούτου Ενέργειας Νοτιοανατολικής Ευρώπης (IENE), στις 21 και 22 Νοεμβρίου.

Το Ινστιτούτο ασχολείται με την ανάδειξη των εξελίξεων στον ενεργειακό τομέα, έχοντας μάλιστα πρωτοποριακή θέση. Το αντικείμενο μελέτης του είναι η οικονομία και η ανάπτυξη της Ελλάδας και ευρύτερα της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Το Συνέδριο τελεί υπό την αιγίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και έχει ως στόχο την διεξαγωγή ενός γόνιμου και εποικοδομητικού διαλόγου και προβληματισμού για τις εξελίξεις στον τομέα της ενέργειας και του περιβάλλοντος στην περιοχή της νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Το θέμα του φετινού συνεδρίου είναι «Ο Κομβικός Ρόλος της ενέργειας στην Οικονομική Ανάπτυξη». Με αυτό τον τρόπο οι οργανωτές θέλουν να υπογραμμιστεί η σπουδαιότητα του ενεργειακού τομέα στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας μας, μετά το τέλος της οικονομικής κρίσης.

Έτσι λοιπόν, οι θετικές προοπτικές του ενεργειακού τομέα εστιάζονται σε θέματα πολιτικής, αγορών, καινοτόμων τεχνολογιών και υποδομών, ενώ ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στη νέα διάσταση που προσλαμβάνει η πορεία προς την ενεργειακή μετάβαση, που είναι κομβικής σημασίας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής μαζί με τη ριζική μεταβολή του παγκόσμιου ενεργειακού περιβάλλοντος. Όλα αυτά συμβαίνουν εν μέσω

των εξελισσόμενων προσπαθειών για την πλήρη απανθρακοποίηση της οικονομίας, που απαιτεί τον επανακαθορισμό της πολιτικής, της προσαρμογής των ενεργειακών αγορών, τη διαφοροποίηση του ενεργειακού μίγματος και την αποδοχή της νέας πραγματικότητας των αγορών. Στο συνέδριο θα εξεταστεί επίσης και η διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου εθνικού ενεργειακού σχεδιασμού, ενώ θα τεθούν επί τάπητος θέματα που αφορούν την επίτευξη των ερευνών υδρογονανθράκων στην Ελλάδα και την Ανατολική Μεσόγειο.

Στο συνέδριο θα παρευρεθούν 60 ομιλητές και panelists από την Ελλάδα και το εξωτερικό, ενώ θα πραγματοποιηθούν 16 συνεδρίες στις οποίες θα συμμετάσχουν πάνω από 300 συνέδριοι.

ΕΠΑΝΕΡΧΟΜΑΣΤΕ

→ Τελικά υπάρχει χρηματικό έλλειμμα στη ΔΝΥ, ΝΑΙ ή ΟΧΙ. Αν ναι τα χρήματα επεστράφησαν ΝΑΙ ή ΟΧΙ. Εμείς θα επιμένουμε μέχρι να πάρουμε απάντηση...αρκεί να μην αργήσει για να μην βρεθούνε κάποιοι προ εκπλήξεως..

ΕΔΟΠ-ΔΕΗ

ΕΝΩΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΔΕΗ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΙΜΑΤΟΣ

Είναι στο χέρι σου
να σώσεις μια ζωή!

- ✓ Το να δώσεις αίμα είναι τόσο απλό
- ✓ Διαρκεί μόνο 5 λεπτά
- ✓ Είναι ακίνδυνο και ωφέλιμο για τη ζωή σου